



*MS A.D. 400*  
*82 71*

427835

Jewish Liturgy. Hagadah

...Service for the first two nights of Pass-  
over. Ed. 2.

LHeb  
J593h  
.E  
1874

# University of Toronto Library

**DO NOT  
REMOVE  
THE  
CARD  
FROM  
THIS  
POCKET**

Acme Library Card Pocket  
LOWE-MARTIN CO. LIMITED

Joac Duns

Callender



L. Heb  
J5593h  
1874

Jewish Liturgy. Haggadah

סדרה

# ההגדה לליל שמורים.

מדויק היטב ומסודר יפה  
ומתורגם ענגליש.

---

## SERVICE

FOR

THE FIRST TWO NIGHTS.

OF

# PASSOVER,

---

5634. - 1874

---

Second edition.

---

FÜRTH.

Published by Joseph Gusstein.

Printed by A. Schröder.

427835  
229.44

## סדור ערוב תבשילין.

---

If the Eve of a Festival is or the fourth or fifth day of the week, they take bread and some prepared food, and say:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר  
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוֹת עֵירוּב:

בְּהַדְיָן עֵירוּבָא יְהֵא שְׂרָא לָנָא לְמִיפָא  
וּלְבִשְׂרָא וּלְאַטְמָנָא וּלְאַדְלָקָא שְׂרָגָא וּקְמַעְפָּד  
כָּל־צִרְכָּנָא מִיּוֹמָא טָבָא לְשַׁבְתָּא לָנוּ וּלְכָל  
הָדָרִים בְּעִיר הַזֹּאת:

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hast sanctified us with thy commandments and commanded us concerning the Ayrub.

By this means it shall be allowable for us to bake, boil and to keep the victuals warm, to light up lights, and to do and prepare all things necessary, on the festival for the Sabbath, for us and all the Israelites, that dwell in this city.

---

### שנינו בסדר עולם:

פסח שיצאו ישראל ממצרים, היה בחמישי בשבת. וכן ארו"ל במסכת שבת פרק ר"ע דף פ"ז ב'. ופסח מצרים מקחו מבעשור. והוא יום שבת. ונעשה בו נס. כדאיתא החם. ולכן נקרא שבת הגדול. ואף על פי ששבת לשון נקבה. מכל מקום מצאנו ששמש בו הכתוב גם בלשון זכר. כדכתיב עולת שבת בשבתו. ושנת הגאולה היתה בשנת

### שני אלפים וארבע מאות וארבעים ושמונה

ותחלת המנין משנת יצירת האדם כמבואר ברמב"ם בהלכות שמטה ויובל פ"י. וכל זה מבואר באריכות בספר יבין שמועה לרבינו רשב"ץ ז"ל. במאמר חמץ שלו.



On the evening preceding the Fourteenth Day of the month Nissan, immediately after the evening Service, prior to entering on any occupation whatsoever, it is requisite for the Master of every Family to search after leavened bread in every place and apartment, where leavened is supposed to be kept, gathering all the leaven lying in his way.

Before he begins the Search, he says the following.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר  
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל בִּיעוּר חֶמֶץ:

Between the blessing and making the search, and during the search, strict silence is to be observed after he has done, he secures the pieces of leaven, which he has gathered, and says.

כָּל־חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאִיכָא בְּרִשּׁוֹתֵי דְלָא  
חֲמִתָּהּ וְדְלָא בְּעֶרְיָתָהּ לְבָטִיל וְלֹהֲוִי בְּעַפְרָא  
דְּאַרְעָא:

On the Fourteenth Day, after the fourth hour, (about ten o'clock in the morning) all manner of leaven must be removed, and that which was gathered the preceding evening, must be burnt; then he that gathered the leaven, says as follows:

If the master is not at home, he annuls the leaven,  
wherever he is.

כָּל־חֲמִירָא וְחֲמִיעָא דְאִיכָא בְּרִשּׁוֹתֵי  
דְחֲמִתָּהּ וְדְלָא חֲמִתָּהּ דְּבְעֶרְיָתָהּ וְדְלָא  
בְּעֶרְיָתָהּ לְבָטִיל וְלֹהֲוִי בְּעַפְרָא דְּאַרְעָא:

If the Eve of the passover happens on the Sabbath, the Search is made on the Eve of the Thirteenth, (i. e. on Thursday evening) and the leaven burnt on the Friday before noon; and every thing is removed on the Friday before the Sabbath commences, reserving only two meals for the Sabbath. All the First-born fast, in commemoration of the deliverance of the nation when God smote all the First-born of the Egyptians.

Note. If the eve happens on the Sabbath, the First-born fast on Thursday.



## OF SEARCHING AFTER LEAVEN.

On the evening preceding the Fourteenth Day of the month Nissan, immediately after the Evening Service, prior to entering on any occupation whatsoever, it is requisite for the master of every Family to search after leavened bread in every place and apartement, where leavened is supposed to be kept, gathering all the leaven lying in his way.

Before he begins the Search, he says the following.

**ברוך אתה** Blessed art thou, O Lord, our God! King of the Universe, who has sanctified us with thy commandments, and commandest us the leaven.

Between the blessing and making the search, and during the search, strict silence is to be observed, after he has done, he secures the pieces of leaven which he has gathered and says: **כלל המירא**

**כלל המירא** All manner of leaven, that is in my possession, which I have not seen, nor removed; shall be null, and accounted dust of the earth.

On the Fourteenth Day, after the fourth hour, (about ten o' clock in the morning) all manner of leaven must be removed. and that which was gathered the preceding evening must be burnt; then he that gathered the leaven, says as follows:

**כל המירא** All manner of leaven, that is in my possession, which I have removed; and which I have not seen, which I have removed; and which I have not removed; shall be null, and accounted as the dust of the earth.

If the master is not at home, he annulles the leaven wherever he is. If the Eve of Passover happens on the Sabbath. the Search is made on the Eve of the Thirteenth (i. e. on Thursday evening) and the leaven burnt on the Friday before noon; and every thing is removed on the Friday before the Sabbath commences, reserving only two meals for the Sabbath. All the First-born of the nation when God smote all the First-born of the Egyptians.

## ON THESE TWO NIGHTS THE TABLE OF EVERY FAMILY IS DECORATED THUS.

The table-cloth being laid out as usual, three plates are placed thereon; in one put three cakes (called Mizvos), in the second, the shank-bone<sup>a</sup> of the shoulder of lamb, and an egg, both roasted on coals, in the third, some <sup>b</sup> lettuce and celary, or chervil and parsley; and a cup of vinegar or salt-water; likewise, a compound formed of almonds, apples, &c. Worked up to the consistence of mortar,<sup>c</sup>

The table being thus regulated a glass or cup of wine is placed before every one at table, for on these nights every person is obliged to drink four glasses or cups of wine, called **ארבע כוסות**. The four cups, which are in commemoration of the four different expressions made use of at our redemption from Egypt, viz. <sup>d</sup>

**והוצאתי והצילתי וגאלתי ולקחתי.**

Note. On these nights is customary to allow even the meanest Hebrew servant to sit at table, during the ceremonial part; for as we were all equally alike in bondage, it is proper that we all return thanks to God for the redemption.

After the return from the Synagogue, the master of the family begins the **קידוש** (sanctification as page 6.)

a The bone of the lamb in commemoration of the Paschal Lamb, and the egg in commemoration of the offering brought with is called **קרבן חגיגה** i. e. the offering of the festival.

b And some take the top of horse raddish, These bitter herbs are eaten in commemoration of the Egyptians making our ancestors lives bitter.

c In memory of the bricks and mortar with which they worked in Egypt.

d Vide Exod. vi. 6. 7.

## INDEX.

Say the Saultification.	קִדְּשִׁי	1.
Wash the hands.	וְרַחֵץ	2.
Take the Parsley &c.	כֶּרֶפֶס	3.
Break the Middle Cake	יֶחֱץ	4.
Say the Service.	מִגִּיד	5.
Wash the hands.	רַחֵץ	6.
Say the Grace called מוֹצִיא.	מוֹצִיא	7.
Break the uppermost Cake &c.	מִצָּה	8.
Eat the bitter Herb.	מָרֹר	9.
Eat the Horse-raddish, &c.	כּוֹרֶד	10.
Bring the Meat to table &c.	שִׁלְחוֹ עוֹרֶד	11.
Take the piece of the Middle Cake first broken and reserved, and eat a small piece	צֶפֶן	12.
Say the Grace after meat.	בִּרְךָ	13.
Finish the Hallel; the whole service which if duly per- formed is strictly ordered by God.	הַלֵּל	14.
	נִרְצָה	15.

# סימן לסדר של פסח.

## קידוש של פסח.

FILL THE FIRST CUP WITH WINE.

If the Feast happens on the Sabbath Eve, begin here.

נלמס ויהי ערב ויהי בוקר

בְּקוֹל יוֹם הַשְּׁשִׁי וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ  
וְכָל צִבְאָם: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי  
מִלֵּאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי  
מִכָּל־מִלְאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים  
אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּו שְׁבֹת  
מִכָּל־מִלְאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת:

If on any other Night on the Week, begin here.

סְבִירי בָרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם  
בּוֹרֵא פְרִי הַגֶּפֶן:

בָרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר  
בָּחַר בָּנוּ מִכָּל־עַם־וְרוֹמְמָנוּ מִכָּל־לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ

OF

# PASSOVER

IN

## COMMEMORATION OF OUR REDEMPTION FROM EGYPT.

---

### SANCTIFICATION FOR THE PASSOVER.

---

FILL THE FIRST CUP WITH WINE.

If The Feast happens on the Sabbath Eve begin here.

**יום השישי** (The sixth day) and the heavens and the earth were finished, and all the host of them. And on the seventh day God ended his work which he had made. And he rested on the seventh day from all his work which he had made. And God blessed the seventh day, and sanctified it; because he thereon rested from all his work which God created and made.

If on any other Night of the Week, begin here.

**ברוך** Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, Creator of the fruit of wine,

**ברוך** Blessed art thou, O Eternal, our God! Sovereign of the universe, who hath chosen us from among all people, and didst exalt us above all nations, and didst sanctify us with thy commandments, and with love

בְּמִצּוֹתָיו • וְתַתֵּן־לָנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה שְׂכָחוֹת  
 לַמְּנוּחָה וּמוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן  
 אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת וְאֵת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה זְמַן  
 חֲרוּתֵינוּ בְּאַהֲבָה מִקֶּדֶם קֹדֶשׁ זִכָּר לִיצִיאַת  
 מִצְרַיִם : כִּי בָנוּ בְּחֵרֶת וְאוֹתָנוּ קֹדֶשֶׁת מִכָּל  
 הָעַמִּים וְשַׁבָּת וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן בְּשִׂמְחָה  
 וּבְשִׂשׁוֹן הִנַּחֲלָתָנוּ • בָּרוּךְ אַתָּה יי מִקֶּדֶשׁ הַשַּׁבָּת  
 וְיִשְׂרָאֵל וְהַזִּמְנִים :

If the feast happens at the conclusion of the Sabbath,  
 the following is said before שְׂהַחֲיֵינוּ.

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ  
 הָעוֹלָם בּוֹרֵא מְאֹדֵי הָאֵשׁ :

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְּבָדִיל  
 בֵּין קוֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין אֹר לְחוֹשֶׁךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל  
 לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשִׁשַּׁת יְמֵי הַמַּעֲשִׂה,  
 בֵּין קֹדֶשֶׁת שַׁבָּת לְקֹדֶשֶׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלָּה,  
 וְאֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשִּׁשַּׁת יְמֵי הַמַּעֲשִׂה קֹדֶשֶׁת,  
 הַבְּדִלָּה וְקֹדֶשֶׁת אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשֶׁתָּהּ,  
 בָּרוּךְ אַתָּה יי הַמְּבָדִיל בֵּין קוֹדֶשׁ לְקוֹדֶשׁ :

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם  
 שֶׁהַחֲיֵינוּ וְקִיָּמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזִמְן הַזֶּה :

hast thou given us, O Eternal, our God! (On the Sabbath say, Sabbath for rest and) solemn days for joy, festivals and seasons for gladness. (On the sabbath say), the Sabbath-day, and this day of the feast of Unleavened Cakes the season of our freedom: a holy convocation, a memorial of the departure from Egypt; for thou hast chosen us and sanctified us above all people: and thy (Sabbath and) holy festivals hast thou caused us to inherit with (love and favour), joy and gladness. Blessed art thou, O Eternal! who sanctifieth the Sabbath, and Israel and the seasons.

If the feast happens at the conclusion of the Sabbath the following is said.

**ברוך** Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, Creator of the radiance of the fire.

**ברוך** Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hath made a distinction between holy, and not holy; between light and darkness; between Israel and other nations, between the seventh day and the six working days. Thou didst also discriminate between the sanctity of the sabbath-day, and the sanctity of the other holy-days; and consecratest the sabbath-day in preference to the six working days; thou also separatest thy people Israel, and didst sanctify them with thy holiness. Blessed art thou, O Eternal who maketh a distinction between holy and not holy.

**ברוך** Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hath preserved us alive: sustained us, and brought us to enjoy the season.

---

## רחץ.

## WASHING THE HANES.

Drink the wine of the קירוש (Sanctification). leaning on the left side; after which wash your hands, but do not say the Blessing.

## כרפס.

## TAKE THE PARSLEY &amp;c.

The Master of the House then takes some parsley, or chervil, and dips into vinegar, or salt and water, and having distributed some to every one at table, they say the following Grace before they eat it.

כָּרוֹךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא פְּרִי  
הָאָדָמָה:

## יחץ.

## BREAK THE MIDDLE CAKE.

The Master of the House breaks the middle cake in the plate and leaving half of it there, he reserves the other half, till after supper, for the אפיקומן.

## מגיד.

## THE SERVICE OF THE PASSOVER.

Then take the bone of the Lamb, and the egg of the dish, and all at table lay hold of the dish, and say; —

כֹּהָא לַחֲמַא עֲנִיָּא דִּי אֲכָלוּ אֲבֹהֵתָנָא  
בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם. כָּל דְּכַפִּין יִיתִי וַיָּבֹל. כָּל  
דְּצָרִיךְ יִיתִי וַיִּפְסַח. הַשְׁתָּא הָכָא. לְשָׁנָה  
הָבָאָה בְּאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל. הַשְׁתָּא עֲבָדִי  
לְשָׁנָה הָבָאָה בְּנֵי חוֹרִין:



## WASHING THE HANDS.

Drink the wine of the **קדוש** (Sanctification) leaning on the left side; after which wash yor hands, but do not say the Blessing.

---

## TAKE THE PARSLEY &c.

The Master of the House then takes some parsley, or chervil, and dips it into vinegar, or salt and water, and having distributed some to every one at table, they say the following Grace before they eat it.

**ברוך** Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, Creator of the fruit of the earth.

---

## BREAK THE MIDDLE CAKE.

The Master of the House brakes the Middle cake in in the dish, and teaving half of it there, he reserves the other half, till after supper, for the **אפיקומן**.

---

## THE SERVICE OF THE PASSPVER

Then take the bone of the Lamb, and the egg of the dish, and all at table lay hold of the dish, and say; —

**כרא** Lo! this is the bread of affilication, which our ancestors ate in the land of Egypt; let all those who are hungry, enter, and eat thereof; and all who are indistres, come and celebrate the Passover! At present we celebrate it here, but the next year we hope to celebrath it in the land of Israel. Thisyear we are servants<sup>1)</sup> here, but next year, we hope to be freemen<sup>2)</sup> in the land of Israel.

---

<sup>1)</sup> Being accounted aliens, &c, <sup>2)</sup> Hebr. Children of Freedom.

Fill the cup with wine the second time, and take the dish from the table, and the youngest in the company asks.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות.  
שככל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה.  
הלילה הזה פלו מצה: שככל הלילות אנו  
אוכלין שאר ירקות. הלילה הזה מרור:  
שככל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם  
אחת. הלילה הזה שתי פעמים: שככל  
הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין ומסבין.  
הלילה הזה כלנו מסבין:

Put the dish again on the table, and the company responds.

עבדים היינו לפרעה במצרים. ויוציאנו  
אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע גבוהה. ואנו  
לא הוציא הקדוש ברוך הוא ארצאבותינו  
ממצרים הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים  
היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו חכמים.  
כלנו גבונים. כלנו זקנים. כלנו יודעים את  
התורה מצוה עלינו לספר ביציאת מצרים  
וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה  
משבח:

Fill the cup with wine the second time, and take the dish from the table; then the youngest in the company asks.

**מה** Wherefore is this night distinguished from all other nights? Any other night we may eat either leavened or unleavened bread, but on this night only unleavened bread; any other night, we may eat any species of herbs, but this night only bitter herbs; any other night we do not dip even once, but on this night twice: on all the other nights we eat and drink either sitting or leaning but on this night we all lean.

Put the dish again on the table, and the company responds.

**עבדים** Because we were slaves unto Pharaoh in Egypt, and the Eternal, our God! brought us forth from thence, with a mighty hand and an outstretched arm: and if the Most holy, blessed be He! had not brought forth our ancestors from Egypt, we, and our children, and children's children, had still continued in bondage to the Pharaohs in Egypt; therefore, although we were all wise, all of us having knowledge in the law, it nevertheless is incumbent upon us to discourse of the departure from Egypt; and all those who largely discourse<sup>1)</sup> of the departure from Egypt are to be praised.

---

<sup>1)</sup> See Exod. xiii. 27. — xii. 8. 14. and Deut. vi. 20.

מַעֲשֵׂה בְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבִּי  
 אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה וְרַבִּי עֲקִיבָא וְרַבִּי טַרְפוֹן  
 שָׁחִיו מִסִּבִּין בִּבְנֵי בֶרֶק. וְהָיוּ מְסַפְּרִים בִּיצִיאַת  
 מִצְרַיִם כָּל אֶתּוֹ הַלַּיְלָה עַד שֶׁבָּאוּ תַלְמִידֵיהֶם  
 וְאָמְרוּ לָהֶם רַבּוֹתֵינוּ הִגִּיעַ זְמַן קְרִיאַת שְׁמַע  
 שֶׁל שַׁחֲרִית:

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה. הֲרִי אֲנִי כֶּבֶן  
 שִׁבְעִים שָׁנָה. וְלֹא זָכִיתִי שִׁתְּאָמַר יִצִּיאַת  
 מִצְרַיִם בַּלַּיְלוֹת. עַד שֶׁדָּרְשָׁה בֶּן זֹמְאָה.  
 שֶׁנֶּאֱמַר לִמְעַן תִּזְכּוֹר אֶת־יוֹם יְצִיאַתְךָ מֵאֶרֶץ  
 מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. יְמֵי חַיֶּיךָ הַיָּמִים. כָּל  
 יְמֵי חַיֶּיךָ הַלַּיְלוֹת: וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים יְמֵי  
 חַיֶּיךָ הָעוֹלָם הַזֶּה. כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ. לְהַבְיֵא  
 לַיָּמּוֹת הַמְּשִׁיחַ:

בְּרוּךְ הַמָּקוֹם בְּרוּךְ הוּא. בְּרוּךְ שֶׁנֶּתַן  
 תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ הוּא: כִּנְגֵד אַרְבָּעָה  
 בָּנִים דְּבִרְתָּה תּוֹרָה. אֶחָד חֹכֵם. וְאֶחָד רָשָׁע.  
 וְאֶחָד תָּם. וְאֶחָד שְׂאֵינִי יוֹדֵעַ לְשֹׁאֹל:

חֹכֵם מַה הוּא אוֹמֵר מַה הָעֲדוּת וְהַחֲקִים  
 וְהַמְּשָׁפְטִים אֲשֶׁר צִוָּה יי אֱלֹהֵינוּ אֶתְכֶם: וְאֵי

**מעשה** And thus it is related of Rabbi Eliezer, Rabbi Joshua, Rabbi Elazar, the son of Azariah, Rabbi Akeeba, and Rabbi Tarpon that they once met (on the night of Passover) in **בני ברק** and continued discoursing of the departure from Egypt, all that night, till their disciples came; and said, »instructors, it is time, to read the morning **שמע**.«

**אמר** Rabbi Elazar, the son of Azariah said, verily, I am like a man of seventy, and have hitherto not been able to prove that the narration of the departure from Egypt ought to be related at night, till expounded by the son of Zoma; for it is said, that thou mayest remember the day of thy going forth from the land of Egypt, **ALL** the days of thy life.« From whence he observed, that the expression of the days of thy life, signifies the days only; but **ALL** the days of the life, denotes thy life only; but **ALL** the days of thy life denotes even the times of the Messiah.

**ברוך** Blessed be the Omnipotent, blessed is he who hath given the law to his people Israel; blessed be he whose law speaketh distinctly of four children of different dispositions; viz: the wise, the wicked, the simple, and he who hath no capacity to enquire.

**חכם** The wise (son) thus expresses himself: what meaneth these testimonies, statutes, and judgments, which the Lord our God hath commanded us? Then

אתה אמר-לו בְּהִלְכוֹת הַפֶּסַח אֵין מִפְטִירִין  
אַחַר הַפֶּסַח אִפְיֻקוֹמֵן:

רָשַׁע מָה הוּא אוֹמֵר מָה הָעֲבוּדָה הַזֹּאת  
לָכֶם: לָכֶם וְלֹא לוֹ. וּלְפִי שֶׁהוֹצִיא אֶת עַצְמוֹ  
מִן הַכָּלָל כִּפָּר בְּעֶקֶר, וְאַף אֶתְּהָה אֶת  
שְׁנֵי וְאָמַר לוֹ בְּעִבּוּר זֶה עָשָׂה יי לִי בְּצֵאתִי  
מִמִּצְרַיִם: לִי וְלֹא לוֹ, אֱלֹו הָיָה שֵׁם, לֹא הָיָה  
נִגָּאֵל:

תָּם מָה הוּא אוֹמֵר מָה זֹאת וְאָמְרָת אֱלֹו  
בְּחֻזֵּק יָד הוֹצִיאָנוּ יי מִמִּצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים  
וְשִׁאֲנוּ יוֹדֵעַ לִשְׁאוֹל אֶת פֶּתַח לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר  
וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעִבּוּר זֶה  
עָשָׂה יי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם:

יְכוֹל מֵרֵאשׁ חֹדֶשׁ תִּלְמּוּד לֹמַר בַּיּוֹם  
הַהוּא, אִי בַּיּוֹם הַהוּא יָכוֹל מִבְּעוֹר יוֹם.  
תִּלְמּוּד לֹמַר בְּעִבּוּר זֶה, בְּעִבּוּר זֶה לֹא אָמְרָתִי  
אֶלָּא בְּשַׁעֲרֵי שֵׁשׁ מִצָּה וּמִרּוֹר מִנְחִים  
לְפָנֶיךָ:

מִתְחַלֶּה עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה חָיו אֲבוֹתֵינוּ  
וְעַכְשָׁיו קִרְבָּנוּ הַמָּקוֹם לְעִבּוּדָתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר

shalt thou instruct him in all the laws of the Passover; also that we must have no dessert brought to table after the paschal lamb.

**רשע** The wicked (son) expresses himself thus: what do you mean by this service? By the expression You, it is clear he doth not include himself; and as he hath withdrawn from the nation it is proper that thou retort on him:<sup>1)</sup> and (therefore) answer him thus. (This is done) because of that (which the Eternal did for ME, when I went forth from Egypt:<sup>2)</sup> i. e. for ME, but not for him; for had he been there he would not have been (thoug<sup>t</sup> worthy to be) redeemed.

**חם** The simple (son) artlessly observes, what is this? Then shalt thou answer him: (for) with a strong hand the Eternal brought us out of Egypt, from the house of bondage.

**וְשֹׂאֵנִי** But as for him, who hath no capacity to enquire thou must begin (the discourse); as it is said,<sup>3)</sup> and thou shalt inform thy son on that day, saying (this is done) because of that (which) the Eternal did for me, when I went forth from Egypt.

**יכול** Possibly you may think that he (the father) is bound to explain from that the first day of the month **ניסן**, therefore it is said, on that day: yet, as it is said on that day, it might be understood that it must be done whilst it is day: but as it is said, (this is done) because of that etc. from which it is to be inferred at no other time, but when the unleavened eake, and bitter herbs are placed before thee.

**מִתְחַלֵּה** Our ancestors were anciently idolators; but at present the Lord hath brought us near to his service: as

<sup>1)</sup> Exod. xii. 26. <sup>2)</sup> He set his teeth on edge. <sup>3)</sup> Exod. xii. 14.



וַיֹּאמֶר יְהוֹשֻׁעַ אֶל כָּל הָעָם, כֹּה אָמַר יי  
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּעֶבֶר הַנָּהָר יֵשְׁבוּ אֲבוֹתֵיכֶם  
 מֵעוֹלָם תָּרַח אָבִי אֲבָרָהָם וְאָבִי נָחוֹר.  
 וַיַּעֲבְדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים: וְאַקַּח אֶת אֲבִיכֶם  
 אֶת־אַבְרָהָם מֵעֶבֶר הַנָּהָר, וְאוֹלַךְ אוֹתוֹ  
 בְּכָל־אֶרֶץ כְּנָעַן וְאַרְבָּה אֶת־זֶרְעוֹ וְאַתָּן לוֹ  
 אֶת־יִצְחָק: וְאַתָּן לְיִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב וְאַת־עֲשׂו.  
 וְאַתָּן לַעֲשׂו אֶת־הָר שְׁעִיר לְרֵשֶׁת אֶתוֹ, וַיַּעֲקֹב  
 וּבָנָיו יָרְדוּ מִצְרָיִם:

בְּרוּךְ שׁוֹמֵר הַבְּטָחָתוֹ לְיִשְׂרָאֵל. בְּרוּךְ  
 הוּא שֶׁהִקְדִּישׁ בְּרוּךְ הוּא חָשַׁב אֶת־הִקָּץ.  
 לַעֲשׂוֹת כְּמָה שֶׁאָמַר לְאַבְרָהָם אֲבִינוּ בְּבְרִית  
 בֵּין הַבְּתָרִים, שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יְדוּעַ  
 תִּדַּע כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרְעֲךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם  
 וַעֲבָדוּם וְעָנּוּ אוֹתָם אַרְבַּע מֵאוֹת: וְגַם אֶת  
 הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבְדוּ דָן אָנֹכִי וְאַחֲרָי בֶּן יֵצְאוּ  
 בְּרִכּוּשׁ גָּדוֹל:

Lift up the cup of Wine and say.

וְהִיא שְׁעֵמֻדָּה לְאֲבוֹתֵינוּ וּלְנוּ שֶׁלֹּא אַחֵד



it is said, <sup>1)</sup> and Joshua said unto all the people: thus saith the Eternal, the God of Israel, your ancestors dwelt on the side of the river (Jordan) in old time (even) Terah, the father of Abraham, and the father of Nachor, and served other gods.

ואקח And I took your Father Abraham from the other side of the river, and led him throughout all the land of Canaan, and multiplied his seed, and gave him Isaac; and I gave unto Isaac, Jacob, and Esau; and gave unto Esau Mount Seir for his possession; but Jacob and his children went down into Egypt.

ברוך Blessed be he, who strictly preserved his promise unto Israel; Blessed be the Most Holy, who premeditated the end of the captivity, that he might perform that which he had promised to our father Abraham, between the parts; as is said <sup>1)</sup> unto Abraham: Know of a surety that thy seed shall be a stranger in a land which is not their, and they will make them serve, and they will afflict them four hundred years. And also that nation whom they shall serve, will I judge; and afterward shall they go out with great substance.

Lift up the Cup of Wine and say.

והיא And it is this same promise which has been the support of our ancestors and of us (too): for at every

---

<sup>1)</sup> Exod. xii. 14. <sup>2)</sup> Between the Parts. — The covenant made with Abraham, when he was commanded to divide the heifer, goat and ram; through which a smoking furnace and flaming lamp passed; by which the covenant was made between God and Abraham; and is therefore called the covenant made between the parts.

בְּלִבְרַעְמֹד עָלֵינוּ לְבִלּוֹתֵינוּ, אֱלֹא שֶׁבְּכָל  
דּוֹר וָדוֹר עֹזְמָרִים עָלֵינוּ לְבִלּוֹתֵינוּ, וְהַקְדּוֹשׁ  
בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם:

צֵא וּלְמַד, מֶה בִּקְשׁ לָבֵן הָאֲרָמִי לַעֲשׂוֹת  
לְיַעֲקֹב אָבִינוּ, שֶׁפָּרַעַה לֹא גִזַּר אֱלֹא עַל־  
הַזִּכָּרִים וְדָבָר בִּקְשׁ לַעֲקֹר אֶת הַכֹּל, שֶׁנֶּאֱמַר  
אֲרָמִי אֲבִד אָבִי, וַיֵּרֶד מִצְרַיִם וַיִּגְדַּל שָׁם  
בְּמַתִּי מִעַט וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל עָצוּם וָרֹב:

וַיֵּרֶד מִצְרַיִם, אָנוּם עַל פִּי הַדְּבוּר:  
וַיִּגְדַּל שָׁם מִלֵּמַד שֶׁלֹּא יֵרֶד יַעֲקֹב לְהַשְׁתַּקֵּעַ  
בְּמִצְרַיִם אֲבָא לְגוֹר שָׁם, שֶׁנֶּאֱמַר וַיֹּאמְרוּ  
אֶל־פָּרַעַה לְגוֹר בְּאֶרֶץ פָּאֲנוּ כִּי־אֵין מִרְעָה  
לְצֹאן אֲשֶׁר לַעֲבָדֶיךָ כִּי־כִבֵּד הָרַעַב בְּאֶרֶץ  
כְּנָעַן וְעַתָּה יִשְׁבּוּ־נָא עֲבָדֶיךָ בְּאֶרֶץ גִּשְׁן:

בְּמַתִּי מִעַט, כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁבְעִים נֶפֶשׁ  
יָרְדוּ אֲבֹתֶיךָ מִצְרַיִם וְעַתָּה שְׁמֶךָ יי  
אֱלֹהֶיךָ כְּבוֹדְכִי הַשָּׁמַיִם לָרֹב:

וַיְהִי שָׁם לְגוֹי גָּדוֹל, מִלֵּמַד שֶׁחַיּוֹ יִשְׂרָאֵל  
מְצִינִים שָׁם: עָצוּם, כִּמָּה שֶׁנֶּאֱמַר וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

time enemies rise against us, to annihilate us: but the Most Holy, blessed be he, hath delivered us out of their hands.

**אג** Search and enquire what Laban, the Syrian intended to do to our father Jacob: for Pharoa decreed the destruction of the males only, but Laban intended to root out the whole; as it is said: a Syrian had (nearly) caused my father to perish; and he went down into Egypt, and sojourned there with a few persons, and they became there a great, mighty and numerous nation.

**ויד** And he went down into Egypt: compelled by the word (of God), and sojourned there: by which we are taught that he did not go down to settle there, but only to sojourn; as it said, And they (Joseph's brethren) said unto Pharoa: Te sojourn in the land are we come, because there is no pasture for the flocks of thy servants, for the famine is ore in the land of Canaan; and now let thy servants dwell, we pray thee, in the land of Goshen.

**במתי** With a few persons: as it is said: With threescore and ten souls thy ancestors went down into Egypt: now the Eternal, thy God hath made thee as the stars of heaven for multitude.

**ויד** And we there became a nation; by which we are informed that the children of Israel were distinguished (even in Egypt) as a peculiar people.

**ועצום** Great and mighty: as it is said, »And the

פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ וַיִּרְבּוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאד מְאֹד  
וַתִּמְלֹא הָאָרֶץ אֹתָם: וְרַב־כָּמָה שָׁנָאמַר  
רַבְּבָה בְּצִמְחַת הַשָּׂדֶה נִתְתִּיךָ וְנִתְרַבִּי וְנִתְגַּדְלִי  
וְנִתְבֹּאֵי בְּעֲדֵי עֲדִים שָׂדִים נִכְנוּ וַשְּׁעָרַי  
צִמְחַ וְאֵת עָרוֹם וַעֲרִיָּה:

וַיִּרְעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִיִּים וַיַּעֲנוּנוּ וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ  
עֲבֹדָה קָשָׁה: וַיִּרְעוּ אוֹתָנוּ הַמִּצְרִיִּים.  
כָּמָה שָׁנָאמַר. הִבֵּה נִתְחַכְמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה  
וְהָיָה כִּי תִקְרָאנֶהּ מִלְחָמָה וְנוֹסֵף גַּם־  
הוּא עַל־שְׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם בָּנוּ וַעֲלֶה מִן־  
הָאָרֶץ:

וַיַּעֲנוּנוּ בְּמֵאד שָׁנָאמַר. וַיִּשִּׁימוּ עָלָיו  
שָׂרֵי מִסִּים לִמְעַן עֲנוּתוֹ בְּסִבְלוֹתָם וַיִּבֶן  
עָרֵי מִסְכְּנוֹת לַפָּרֹעַה אֶת־פִּיתוֹם וְאֶת־  
רַעַמְסֶס: וַיִּתְּנוּ עָלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה. כָּמָה  
שָׁנָאמַר וַיַּעֲבִידוּ מִצְרַיִם אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל  
בְּפָרָךְ:

וְנִצְעַק אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וַיִּשְׁמַע יְיָ אֶת־  
קֹלֵנוּ וַיִּרְאֵהוּ אֶת־עֲנֵינוּ וְאֶת־עֲמָלָנוּ וְאֶת־  
לַחֲצֵנוּ: וְנִצְעַק אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ. כָּמָה

children of Israel were fruitful, and increased abundantly, and multiplied, and grew exceedingly mighty, and the land was filled with them.

**וירב** And numerous; as it is said: I have caused thee to multiply like the vegetation of the field, and thou becamest considerable and great, and adorned with many beauties; thy breasts are fashioned, and thy hair grown, yet thou art naked and bare.

**וירעו** And the Egyptians ill-treated us, afflicted us and laid heavy bondage upon us, and the Egyptians ill-treated us; as it is said, »Come ou, let us deal wisely with it; lest it multiply and it come to pass, that, when there happen to be a war, it join also unto our enemies, and fight against us, and depart of the land.

**ויענוו** And they afflicted us; as it is said, »And they thereupon dith set over it taskmasters, to afflict it with their burdenous labours; and it built treasure cities, for Pharaoh, Pithom and Raamses, and they laid hoary bondage upon us, as it is said: And the Egyptians compelled the children of Israel to labour with rigour.

**ונצעק** And we cried unto the Eternal! the God of our ancestors; the Eternal heard our voice, and observed our affliction, our labour and our oppression.

**ונצעק** And we cried unto the Eternal; the God of our ancestors; as it is said:

שֶׁנֶאֱמַר וַיְהִי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָר  
מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיֹּאנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן־  
הָעֲבֹדָה. וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שְׁוַעְתָּם אֶל־הָאֱלֹהִים  
מִן הָעֲבֹדָה:

וַיִּשְׁמַע יי אֶת־קִלְגּוֹ, כִּמָּה שֶׁנֶאֱמַר וַיִּשְׁמַע  
אֱלֹהִים אֶת נַאֲקָתָם וַיִּזְכּוֹר אֱלֹהִים אֶת בְּרִיתוֹ  
אֶת־אֲבֹרָתָם וְאֶת־יִצְחָק וְאֶת־יַעֲקֹב:

וַיֵּרָא אֶת עֲנִינוֹ, זוֹ פְּרִישׁוֹת דֶּרֶךְ אֶרֶץ:  
כִּמָּה שֶׁנֶאֱמַר וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי  
יִשְׂרָאֵל, וַיֵּדַע אֱלֹהִים: וְאֶת־עַמְלָנוּ, אֵדוּ  
הַבָּנִים, כִּמָּה שֶׁנֶאֱמַר כָּל־הַבֶּן הַיְלֹוֹד  
הַיֹּאֲרָה תִשְׁלִיכֻהוּ וְכָל־הַבֶּת תַּחֲיוּן: וְאֶת־  
כַּחֲצִינוּ, זֶה הַדָּחֶק, כִּמָּה שֶׁנֶאֱמַר וְגַם  
רָאִיתִי אֶת־הַלַּחֵץ אֲשֶׁר מִצְרַיִם לֹוחֲצִים  
אוֹתָם:

וַיִּזְצִיאֵנוּ יי מִמִּצְרַיִם בֵּינֵי חֲזָקָה וּבִזְרָע  
נְטוּיָה וּבְמוֹרָא גָדוֹל וּבְאֲתוֹת וּבְמוֹפְתִים:  
וַיִּזְצִיאֵנוּ יי מִמִּצְרַיִם, לֹא עַל יְדֵי מַלְאָךְ,  
וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף, וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ,  
אַלּוּ הַקְדוֹשׁ כְּרוֹךְ הוּא בְּכִבּוּדוֹ וּבַעֲצָמוֹ,  
שֶׁנֶאֱמַר וַעֲבַרְתִּי בָאָרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה



»And it came to pass in this long time that the King of Egypt died, and the children of Israel sighed by reason of the bondage; and they cried, and their complaint came up unto God, by reason of the bondage«.

וישמע And the Eternal heard our voice; as it is said, »And God heard their groaning, and God remembered his covenant with Abraham, Isaac, and with Jacob«.

וירא And he saw our affliction; This denotes their being denied the company of their wives, to prevent propagation as it is said, »And God looked upon the children of Israel, and God took cognizance of them.

ואח עמלנו And our grievousness: this denotes the destruction of the male children: as it is said, »Every son that is born, ye shall cast into the river, but every daughter ye shall save alive«.

ואח לחצנו And our oppression; this denotes fatigue: as it is said, »And I have also seen the oppression wherewith the Egyptians oppress them«.

ויצאנו And the Eternal brought us forth from Egypt, with a strong hand and with an outstretched arm; with great terror, and with signs and wonders.

ויצאנו And the Eternal brought us forth from Egypt, not by means of an angel, nor by means of a seraph, nor by means of a messenger: but the Most holy, blessed be he himself, in his glory: as it is said, »And I will pass through the land of Egypt, in this night;

והִכִּיתִי כָּל־בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵאֲדָם  
וְעַד־בְּהֵמָה וּבְכָל־אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֲשֶׂה  
שְׁפָטִים אֲנִי יי:

וְעִבַרְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֲדָ:  
והִכִּיתִי כָּל בְּכוֹר, אֲנִי וְלֹא שָׂרָף, וּבְכָל־  
אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֲעֲשֶׂה שְׁפָטִים, אֲנִי וְלֹא  
הַשְׁלִיחַ, אֲנִי יי, אֲנִי הוּא וְלֹא אַחֵר:

בֵּינֵךְ חֲזָקָה, זֶה הַדְּבָר, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה  
יִדְי הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה בְּסוּסִים  
בַּחֲמֹרִים בְּגִמְלִים בְּבָקָר וּבַצֹּאן דָּבָר כְּבֹד  
מָאד: וּבִזְרוּעַ גִּטּוּיָהּ, זֶה הַחֶרֶב כְּמֹה  
שֶׁנֶּאֱמַר וַחֲרָבוֹ שְׁלוּפָה בִּידּוֹ, גִּטּוּיָהּ עַל־  
יְרוּשָׁלַיִם: וּבְמוֹרָא גָדוֹל, זֶה גִּילּוֹי שְׂכִינָה,  
כְּמֹה שֶׁנֶּאֱמַר אֲנִי הִנְסֹה וְאֱלֹהִים לָבֹא  
לְקַחְתָּ לּוֹ גֹּי מִקֶּרֶב גֹּי בְּמִסּוֹרַת בָּאֵתָת  
וּבְמוֹפְתִים וּבְמִלְחָמוֹהּ וּבֵינֵךְ חֲזָקָה וּבִזְרוּעַ  
גִּטּוּיָהּ וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים כָּכֵל אֲשֶׁר עָשָׂה  
לָכֶם יי אֱלֹהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעִינֶיךָ, וּבָאֵתָת,  
זֶה הַמַּטֶּה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר וְאַרְצֵ־הַמַּטֶּה  
תָּהוּה תִּמְחַ בְּיָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֲרֵצ־



and I will smite overx first-born in the land of Egypt, both man and beast; and against all the gods of Egypt will I execute judgments; I am the Lord.

**ועברתי** And I will pass through the land of Egypt; I MYSELF, and not an angel; and I will smite every first-born; I MYSELF, and not a seraph: and against all the gods of Egypt will I execute judgments; I MYSELF, and not a messenger; I am the Lord! I AM HE, and no other.

**ביר** With a mighty hand, this denotes the murder; as it is said, »Behold, the HAND of the Eternal will be sent against thy cattle which is in the field, against the horses, against the asses, against the camels, against the oxen, and against the sheep; a very grievous pestilence.

**ובמורא** And with an outstretched arm; this denotes the sword, as is said elsewhere: »And a drawn sword in his hand stretched out over Jerusalem.«

**ובמורא** And with great terror: this denotes the appearance of the Divine Presence; as is said, »Or hath God assayed to go and take unto him a nation from the midst of (another) nation, by proofs, signs, and wonders; by war and a mighty hand; by an outstretched arm and great terrors, according to all that the Eternal, your God, did for you in Egypt, before your eyes.

**ובאותות** And with signs; this denotes the miracles performed with the staff: as is said, »And thou shalt take this staff in thy hand, wherewith thou shalt do the signs.

הַאֲתָתָּה: וּבְמוֹפְתִים, זֶה הָיָה, כְּמֹרֶה  
 שֶׁנֶּאֱמַר וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:  
 דָּם, וָאֵשׁ, וְתַמְרוֹת עֶשֶׂן: דָּבָר אַחֵר, בְּיַד  
 הַזִּקְנָה שְׁתִּים, וּבְזִרְוֹעַ נְטוּיָה שְׁתִּים, וּבְמוֹרָא  
 גָּדוֹל שְׁתִּים, וּבְאֹתוֹת שְׁתִּים, וּבְמוֹפְתִים  
 שְׁתִּים: אֱלֹהֵי עֶשֶׂר מִכֹּרֶת שֶׁהֵבִי־  
 הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרִים:  
 וְאֵלֵינוּ הֵן:

דָּם, צִפְרִדֵּעַ, כְּנִים, עָרוֹב, דָּבָר, שְׁחִין,  
 בָּרָד, אֲרֵבָה, חֲשָׁד, מַכַּת בְּכוֹרוֹת:  
 רַבִּי יְהוֹדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סִמְנִים:  
 דִּצְדִּי עַד שֶׁבָּא חֹב:

רַבִּי יוֹסִי הַגָּלִילִי אוֹמֵר, מִנֵּין אַתָּה אוֹמֵר  
 שֶׁלְקוּ הַמִּצְרִיִּים בְּמִצְרִים עֶשֶׂר מִכּוֹת, וְעַל  
 הַיָּם לָקוּ הַמִּשִּׁים מִכּוֹת, בְּמִצְרִים מִהֵּוָּה  
 אוֹמֵר וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטִימִים אֶל־פְּרַעְיָה אֶצְבַּע  
 אֱלֹהִים הוּא: וְעַל הַיָּם מִהֵּוָּה אוֹמֵר וַיֵּרָא  
 יִשְׂרָאֵל אֶת־תֵּיֹד הַגָּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהוָה  
 בְּמִצְרִים וַיֵּרְאוּ הָעָם אֶת־יְיָ וַיֹּאמְנוּ בְּיְיָ  
 וּבַמֶּשֶׁה עֲבָדוּ: כִּמָּה לָקוּ בְּאֶצְבַּע, עֶשֶׂר

**וּכְמוֹפְתִים** And with wonders; this denotes the (plague) of blood: as is said, »And I will shew wonders signs in the heavens, and in the earth, Blood and fire, and ascending pillars of smoke.

**רַבֵּר** It may also be explained thus. With a mighty hand denotes two plagues. With an outstretched arm; two plagues. With signs; two plagues. And with wonders; two plagues.

**אלו** These are the ten plagues which the Most Holy blessed be He, brought on the Egyptians in Egypt, viz. BLOOD, FROGS, VERMIN, MURRAIN, A MIXTURE OF NOXIOUS BEASTS, BOILS, HAIL, LOCUSTS, DARKNESS and SLAYING THE FIRST-BORN.

**רַבִּי** Rabbi Judah formed the initials thus:

**רַבִּי. עֲדִישׁ. נֶאֱחִיב.**

**רַבִּי יוֹסִי** Rabbi Jose, the Galilean, said: From whence art thou authorized to assert, that the Egyptians were afflicted with ten plagues in Egypt: and upon the sea they were smitten with fifty plagues? To which he answered; In Egypt, it is said, »And the magician said unto Pharaoh, this is the finger of God;« but at the sea, it is said, »And Israel saw the mighty hand wherewith the Lord smote the Egyptians: and the people feared the Lord, and believed in the Lord, and his servant Moses«.

מכות. אמור מעתה במצרים לקו עשר  
מכות. ועל הים לקו חמשים מכות:

רבי אליעזר אומר, מנין שכל מכה ומכה  
שהביא הקדוש ברוך הוא על המצריים  
במצרים היתה של ארבע מכות, שנאמר  
ישראל בם חרון אפו עברה וזעם וצרה  
משלחת מלאכי רעים: עברה אחת, וזעם  
שתיים, וצרה שלש, משלחת מלאכי רעים  
ארבע, אמור מעתה במצרים לקו ארבעים  
מכות, ועל הים לקו מאתיים מכות:

רבי עקיבא אומר, מנין שכל מכה ומכה  
שהביא הקדוש ברוך הוא על המצריים  
במצרים היתה של חמש מכות, שנאמר  
ישראל בם חרון אפו עברה וזעם וצרה  
משלחת מלאכי רעים, חרון אפו אחת,  
עברה שתיים, וזעם שלש, וצרה ארבע,  
משלחת מלאכי רעים חמש, אמור מעתה  
במצרים לקו חמשים מכות, ועל הים לקו  
חמשים ומאתים מכות:

**כמה** Now, (Rabbi Jose argues thus) If by the finger only they were smitten with ten plagues, hence, it is deducible, <sup>1)</sup> that in Egypt they were smitten with ten plagues: and at the sea, they were smitten with fifty plagues.

**רבי** Rabbi Eliezer said: From whence can it be proved, that every plague which the Most Holy blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of four different plagues? Answer. From what is said, »He sent forth against them, fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; (also) by sending evil angels (among them). Now, WRATH is one, INDIGNATION two, TROUBLE three; and SENDING EVIL ANGELS four. Hence it is deducible, that in Egypt they were afflicted with fourty plagues! and at the sea, were smitten with two hundred plagues.

**עקיבא** Rabbi Akeeba saith, From whence can it be proved, that everx plague, which the Most Holy, blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of five plagues? Answer. From what is said, »He sent forth against them the fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; (also) by sending evil angels (among them). Now, THE FIERCENESS OF HIS ANGER is one, WRATH two, INDIGNATION three, TROUBLE four, SENDING EVIL ANGELS five, Hence it is deducible, that in Egypt they were smitten with fifty plagues; and at the sea they were smitten with two hundred and fifty plagues.

---

<sup>1)</sup> This is founded ou the following argument; In Egypt they said, this is the finger of God; but at the sea, it is said; and they saw the mighty hand. If by the finger only, they received ten plagues, they must of course have received fifty by the hand, as it contains five fingers. On this, the following sentences are also founded.

מכּוֹת, אֲמֹר מַעֲתָה בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשֶׂר  
מכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת:

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר, מִנֵּין שָׁכַל מִכָּה וּמִכָּה  
שֶׁהָבִיא הַקָּדוֹשׁ וּבְרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים  
בְּמִצְרַיִם הֵיחָה שָׁל אַרְבַּע מִכּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר  
יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה  
מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים: עֲבָרָה אַחַת, וְזַעַם  
שְׁתֵּי, וְצָרָה שְׁלֹשׁ, מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים  
אַרְבַּע, אֲמֹר מַעֲתָה בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבָּעִים  
מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ מֵאַתֵּים מִכּוֹת:

רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, מִנֵּין שָׁכַל מִכָּה וּמִכָּה  
שֶׁהָבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִיִּים  
בְּמִצְרַיִם הֵיחָה שָׁל חֲמִשׁ מִכּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר  
יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה  
מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים, חֲרוֹן אַפּוֹ אַחַת,  
עֲבָרָה שְׁתֵּי, וְזַעַם שְׁלֹשׁ, וְצָרָה אַרְבַּע,  
מִשְׁלַחַת מִלֵּאכֵי רָעִים חֲמִשׁ, אֲמֹר מַעֲתָה  
בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת, וְעַל הַיָּם לָקוּ  
חֲמִשִּׁים וּמֵאַתֵּים מִכּוֹת:



**כמה** Now; (Rabbi Jose argues thus) If by the finger only they were smitten with ten plagues, hence, it is deducible, <sup>1)</sup> that in Egypt they were smitten with ten plagues: and at the sea, they were smitten with fifty plagues.

**רבי** Rabbi Eliezer said: From whence can it be proved, that every plague which the Most Holy blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of four different plagues? Answer. From what is said, »He sent forth against them, fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; (also) by sending evil angels (among them). Now, WRATH is one, INDIGNATION two, TROUBLE three; and SENDING EVIL ANGELS four. Hence it is deducible, that in Egypt they were afflicted with fourty plagues! and at the sea, were smitten with two hundred plagues.

**רבי עקיבא** Rabbi Akeeba saith, From whence can it be proved, that everx plague, which the Most Holy, blessed be he, brought upon the Egyptians in Egypt, consisted of five plagues? Answer. From what is said, »He sent forth against them the fierceness of his anger, wrath, indignation, and trouble; (also) by sending evil angels (among them). Now, THE FIERCENESS OF HIS ANGER is one, WRATH two, INDIGNATION three, TROUBLE four, SENDING EVIL ANGELS five, Hence it is deducible, that in Egypt they were smitten with fifty plagues; and at the sea they were smitten with two hundred and fifty plagues.

---

<sup>1)</sup> This is founded on the following argument; In Egypt they said, this is the finger of God; but at the sea, it is said: and they saw the mighty hand. If by the finger only, they received ten plagues, they must of course have received fifty by the hand, as it contains five fingers. On this, the following sentences are also founded.

אלו האכילנו את־המֶן.

ולא נתן לנו את השַׁבָּת : דינו :

אלו נתן לנו את השַׁבָּת.

ולא קרַבְנוּ לִפְנֵי הַר סִינִי : דינו :

אלו קרַבְנוּ לִפְנֵי הַר סִינִי.

ולא נתן לנו את הַתּוֹרָה : דינו :

אלו נתן לנו את הַתּוֹרָה.

ולא הִכְנִיסְנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל : דינו :

אלו הִכְנִיסְנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל.

ולא בָּנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה : דינו :

על אַחֲרַי כָּמָה וְכָמָה מְזוּכָה בְּפִילּוֹלָהּ  
וּמִכְפָּלָתָהּ לְמָקוֹם עָלֵינוּ, שְׁהוּצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם  
וַעֲשֵׂה בָהֶם שְׁפָטִים, וַעֲשֵׂה בְּאֱדוֹהֵיהֶם, וְהַרְג  
בְּכוֹרֵיהֶם, וְנָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, וְקָרַע לָנוּ  
אֶת הַיָּם, וְהָעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרָבָה, וְשָׁקַע  
צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ, וְסָפַק צָרְכֵנוּ בְּמִדְבַּר אֲרָבָעִים  
שָׁנָה, וְהָאֵכִילָנוּ אֶת הַמֶּן, וְנָתַן לָנוּ אֶת  
הַשַּׁבָּת, וְקָרַבְנוּ לִפְנֵי הַר סִינִי, וְנָתַן לָנוּ אֶת  
הַתּוֹרָה, וְהִכְנִיסְנוּ לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָנָה לָנוּ  
אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ:



If he had fed us with manna, and had not given us the sabbath, it would have been sufficient.

If he had given us the sabbath, and had not led us to Mount Sinai, it would have been sufficient.

If he had led us to Mount Sinai, and had not given us his law, it would have been sufficient.

If he had given us his law, and had not led us into the land of Israel, it would have been sufficient.

If he had led us into the land of Israel, and had not built the temple, it would have been sufficient.

By How much then are we indebted for the manifold favours the Omnipresent conferred on us? He brought us forth from Egypt, executed judgment against the Egyptians and against their gods: slew their first-born: gave us their wealth: divided the sea for us: caused us to pass over to dry land: plunged our oppressors into the sea: supplied us with everything in the wilderness for forty years: gave us manna to eat: gave us the sabbath: led us to Mount Sinai: gave us his law: led us into the land of Israel: and built the chosen holy temple for us, to make atonement for all our sins. <sup>1)</sup>

---

<sup>1)</sup> By means of the sacrifices offered there.

רֶבֶן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר: כָּל שְׁלֹא אָמַר  
 שֶׁלְשׁוֹר רְבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח לֹא יֵצֵא יְרֵי  
 חוֹבְתוֹ: וְאֵלּוּ הֵן, פֶּסַח מִצֵּה וּמַרְזֹר:  
 פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזֶמֶן שְׁבִית  
 הַמִּקְדָּשׁ קִיָּם, עַל שׁוֹם מָה, עַל שׁוֹם שֶׁפֶסַח  
 הִקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל בֵּתִי אֲבוֹתֵינוּ  
 בַּמִּצְרִים, שֶׁנֶּאֱמַר וְאָמַרְתֶּם זִכָּה פֶּסַח הוּא  
 לִי אֲשֶׁר פֶּסַח עַל־בֵּתִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בַּמִּצְרִים  
 בְּנִגְפוֹ אֶת־מִצְרִים וְאֵת בֵּתֵינוּ הִצִּיל וַיִּקַּד  
 הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ:

Then take hold of the Cake in the Dish, show it to the Company, as a memorial of our freedom; and say:

מִצֵּה זוֹ שְׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוֹם מָה, עַל  
 שׁוֹם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֶקֶם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ  
 לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי  
 הַמְּלָכִים הִקְדוּשׁ בָּרוּךְ הוּא וּגְאָלָם, שֶׁנֶּאֱמַר  
 וַיֹּאפֻּ אֶת־הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוּצִיאוּ מִמִּצְרַיִם עֵגֶת  
 מִצּוֹת כִּי לֹא חָמֵץ בִּי־גֵרָשׁוֹ מִמִּצְרַיִם וְלֹא  
 יָכְלוּ לְהַתְמַהֵּמֶה וְגַם צָרָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם:

Then take hold of the Lettuce, (or green top of the Horse-raddish), and show it to the company, as a memorial of our oppression; and say:

מַרְזֹר זֶה שְׁאָנוּ אוֹכְלִין עַל שׁוֹם מָה, עַל־

## 37 Service for the two First Nights of Passover.

**רַבִּי** Rabbi Gamliel saith, that who soever doth not make mention of the three things (used) on the Passover, hath not done his duty; and these they are: Paschal Lamb; Unleavened Cake: Bitter herb: -

**פֶּסַח** The paschal lamb which our ancestors ate at the time of the holy temple, what did it denote? It denoted that the most Holy, blessed be he! passed over our ancestors houses in Egypt; as it is said: And ye shall say it is the sacrifice of the passover unto the Lord, who passed over the houses of the children of Israel in Egypt, when he smote the Egyptians, and our houses be spared; and the people bet the heads and bowed themselves.

Then take hold of the Cake in the Dish. and show it to the Company, as a memorial of our freedom: and say: -

**מַצֶּה** These unleavened cakes, why do we eat them? Because our ancestors had not sufficient time to leaven the dough, when the Holy Supreme King, of kings, blessed be he! appeared unto them, and redeemed them; as is said: And they baked of the dough which they had brought forth out of Egypt unleavened cakes, for it was not leavened; because they were trust out of Egypt, and could not tarry, neither had they prepared any provisions for themselves.

Then take hold of the Lettuce (or green top of the Horse-raddish) and show it to the company, as a memorial of our oppression; and say:

**מָרֹר** Tis bitter herb, why do we eat it? Because

שום שִׁמְרָרוּ הַמִּצְרִיִּים אֶת חַיֵּי אֲבוֹתֵינוּ  
בַּמִּצְרִים, שֶׁנֶּאֱמַר וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה  
קָשָׁה בַּחֲמֹר וּבִלְבָנִים וּבְכָל עֲבָדָה בַּשָּׂדֶה אֶת  
כָּל־עַבְדֵּתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרֶךְ;

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חִיב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ  
בְּאֵדוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרַיִם שֶׁנֶּאֱמַר וַהֲגַדְתָּ  
לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר בְּעַבְדִּי זֶה עָשָׂה  
יְיָ לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם; לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ  
בְּלִבְדָּה גָּאֵל תִּקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֲלֵא אֲף  
אוֹתָנוּ גָּאֵל עִמָּהֶם שֶׁנֶּאֱמַר וְאוֹתָנוּ הוֹצִיא  
מִשָּׁם דְּמַעַן הִבִּיט אֶתָּנוּ לָתֵת לָנוּ אֶת  
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבוֹתֵינוּ;

Then take the cup or Glass of wine in the Hane and say;

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חִיבִים לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבַּח  
לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְחַדֵּר לְבָרֵךְ לְעַדְדָה  
וּלְקַלֵּם, לְמִי שֶׁעָשָׂה לְאֲבוֹתֵינוּ וּלְנוּ אֶת  
כָּל הַנִּסִּים הָאֵלֶּה הוֹצִיאָנוּ מֵעַבְדוּת  
דְּחֵרוּת, מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה, מֵאֵבֶל לְיוֹם  
טוֹב, וּמֵאֲפָקָה לְאוֹר גָּדוֹל, וּמִשְׁעַבְדִּי  
לְגֵאֻלָּה, וְנֶאֱמַר לִפְנֵי שִׁירָה חֲדָשָׁה תְּדַלּוּיָהּ;

the Egyptians made the lives bitter of our ancestors in Egypt; as is said: And they made their lives bitter with hard labour in mortar, and in bricks; and in all manner of labour in the field: all their labour was imposed upon them with rigour.

**בבל** It therefore is incumbent upon every Israelite in every generation, to imagine if he had actually gone out from Egypt, as is said; And thou shalt declare unto thy son, that day, saying, this is done because of that, which the Eternal did for me, when I came forth from Egypt. It was not our ancestors only, that the most Holy, blessed be he! redeemed from Egypt, but us also did he redeem with them: as is said, And he brought us from thence, that he might bring us in, to give us the land which he promised unto our fathers.

Then take the Cup or Glass of wine in the Hand and say:

**לפיכך** We, therefore, are in duty bound to give thanks to you, to praise, adore, glorify, extol honour, bless exalt and reverence HIM, who did all these miracles for our ancestors and for us; for he brought us forth from bondage to freedom from sorrow to joy, from mourning to holydays, from darkness to great light, and from servitude to redemption, and therefore let us chant unto him a new song. Hallelujah.

ק"ג הַלְלוּיָהּ הַלְכוּ עִבְדֵי יי הַלְלוּ אֶת־שֵׁם יי: יְהִי  
 שֵׁם יי מְבָרָךְ מֵעַתָּה וְעַד־עוֹלָם: מִמְּזֶרֶח־שֶׁמֶשׁ  
 עַד־מְבֹאֵן מְהֵלָל שֵׁם יי: רַם עַל־כְּרִגָּוִים יי עַל־  
 הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדּוֹ: מִי כִיִּי אֵלֵינוּ הַמְּגַבִּיהִי לְשָׁבֶת:  
 הַמְּשַׁפְּלִי לְרֹאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ מְקִימֵי מַעֲפָר  
 דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֶבְיוֹן: לְהוֹשִׁיבֵי עַם־נְדִיבִים  
 עַם נְדִיבֵי עַמּוֹ: מוֹשִׁיבֵי עֶקְרַת הַבַּיִת אֶם־הַבָּנִים  
 שִׁמְחָה הַלְלוּיָהּ:

ק"ד בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לֵעָז:  
 הִיִּתָּה יְהוּדָה לְקֹדֶשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו: הֵיִם רָאָה  
 וַיִּגַּם הִירְדֵן יֹסֵב לְאַחֹר: הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים  
 גִּבְעוֹת כְּבָנִי־צֶאֱן: מִה־לֶּךָ הֵיִם כִּי תָנוּס הִירְדֵן  
 תֹּסֵב לְאַחֹר: הַהָרִים תִּרְקְדוּ כְּאֵילִים גִּבְעוֹת כְּבָנִי־  
 צֶאֱן: מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוֹלֵי אֶרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב:  
 הַהִפְכֵי הַצּוּר אָגַם־מַיִם חֲלָמִישׁ לְמַעֲיֵנו־מַיִם:

כְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר  
 גָּאֲלָנוּ וְגָאֵל אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְהַגִּיעָנוּ  
 לְלֵילָה הַזֶּה לֶאֱכֹל כּוֹ מִצָּה וּמָרֹר: כֵּן יי  
 אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַגִּיעָנוּ לְמוֹעֲדֵינוּ  
 וּלְרִגְלֵינוּ אַחֲרַיִם הַבָּאִים דְּקִרְאָתֵנוּ לְשָׁלוֹם

**הללויה** Praise ye the Lord! Praise! O ye servants of the Lord! praise the name of the Lord! blessed be the name of the Lord, from henceforth and for evermore. From the rising of the sun, until the going down thereof shall the Lord's name be praised. High above all nations is the Lord, his glory is above all the heavens. Who is like unto the Lord our God, who dwelleth on high? Who condescendeth to view (the things transacted) in the heavens and on earth. Who raiseth the poor from the dust, and lifteth the needy from the dunghill, to seat him with princes, (even) with the princes of his people. He enliveneth the hours of the childless woman: she becomes a joyful mother of children, Hallelujah.

**כצאת** When Israel went forth from Egypt (and) the house of Jacob from a barbarous people; Judah became his sanctuary, and Israel his dominion. The sea beheld and filled; Jordan retreated; mountains skipped like rams, and the hills like lambs. What ailed thee, O sea, that thou didst flee? Thou, O Jordan, that thou didst retreat? Ye mountains, that ye skipped like rams; and ye hills like lambs? It was from the presence of the Lord! Quake thou earth, from the presence of the God of Jacob; who turned the rock into a pool of wather, the flinty rock into a fountain of waters.

**ברוך** Blessed art thou, O Eternal, our God, Sovereign of the Universe! who hast redeemed us, and our ancestors from Egypt; and hast caused us to attain (the enjoyment of) this night, to eat unleavened cakes and bitter herbs; O Eternal, our God! and the God of our ancestors, mayest thou cause us to attain other solemn festivals and seasons, which approach us: that



שְׂמֵחִים בְּבִנְיַן עִירָךְ וְשָׂשִׁים בְּעִבּוּרְךָ  
 וְנֹאכֵל שֵׁם מֶן הַזִּבְחִים וּמִן הַפִּסְחִים אֲשֶׁר  
 יִגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבִּיחֲךָ קָרְצוֹן, וְנוֹדֶה  
 לָךְ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל פְּדוּתֵנוּ  
 נִפְשָׁנוּ, בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גֹאֵל יִשְׂרָאֵל;  
 סְבִירי בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם  
 בּוֹרֵא פְרִי הַגֶּפֶן;

Drink of the Wine.

## רחץ.

WASHING THE HANDS.

Wash the Hands; and say:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר  
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדִים;

## מוציא מצה.

BREAKING THE CAKE.

The Master of the House eten takes the two whole Cakes and the broken one in his hand together; and breakes the Upper Cake.

But do not eat of it, till he creakes a piece of the already broken one, and says the following Blessing, gives a piece of each to every one at table, who say the same Blessing, and then eat both pieces together.

they may rejoice in the building of thy city and exult in thy service: and that we may eat there of the sacrifices and paschal lambs, whose blood shall be sprinkled on the side of thine altar, that we may be acceptable; then we will give thanks unto thee with a new song for our deliverance and redemption. Blessed art thou, O Eternal! who redeemeth Israel.

**ברוך** Blessed art thou, O Lord! our God! King of the universe, Creator of the fruit of the wine.

Drink of the Wine.

---

### WASHING THE HANDS.

Wash the Hands and say:

**ברוך** Blessed art thou, O Lord, our God! king of the universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to wash the hands.

---

### BREAKING THE CAKE.

The Master of the House then takes the two whole Cakes and the broken one in his hand together, and breaks the Upper Cake.

But do not eat of it till he breaks a piece of the already broken one, and says the following Blessing, gives a piece of each to every one at table, who say the same Blessing, and then eat both pieces together.

---

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם  
 המוציא לחם מן הארץ;  
 ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם  
 אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת  
 מצוה:

## מרור.

## THE EATING OF THE BITTER HERBS.

The Master of the House then takes some bitter Herbs,  
 and dips it into the חרוסת and says:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם,  
 אשר קדשנו במצותיו וצונו על אכילת  
 מרור:

He then eats it, and gives some to every one at table,  
 who say the above Blessing before they eat it.

## כורך.

## EATING THE HORSE-RADDISH.

The Master of the House then breaks the Undermost  
 Cake; takes a piece of it with some bitter Herbs of a  
 different kind to the first, eats them together; and says  
 the following.

זכר למקדש בהליל, כן עשה הליל בזמן  
 שבית המקדש קים, הנה כורך (פסח) מצה  
 ומרור ואוכל ביחד, קנים מרור שנאמר  
 על מצות ומרורים יאכלוהו:

## שלחן עגור.

## SERVING THE MEAT, &amp;c.

## SAYING THE GRACE.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who bringeth forth bread from the earth.

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe, who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat unleavened cakes.

## THE EATING OF THE BITTER HERBS.

The Master of the House then takes some Bitter Herbs, and dips it into the **חרוסת** and says:

Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe; who hast sanctified us with thy commandments, and commanded us to eat bitter herbs.

He then eats it, and gives some to every one at table, who say the above Blessing before they eat it.

## EATING THE HORSE-RADDISH.

The Master of the House then breaks the Undermost Cake; takes a piece of it with some bitter Herbs of a different kind to the first, eats them together; and says the following.

**בן** Thus did Hillela during the time the holy temple stood: he took the unleavened cake and bitter herb and ate them together; that he might perform what is said, with unleavened cakes and bitter herbs shall they eat it.

## SERVING THE MEAT &c.

After supper, the Master of the House takes one half of the middle Cake which he laid aside, and gives to every one a piece of it. Then fill the Cups with wine; and say the Grace after mead.

---

a The name of an eminent teacher of our nation.

## צפון.

After supper, the Master of the House takes one half of the middle Cake which he laid aside, and gives to every one a piece of it. Then fill the Cups with wine; and say the Grace after meat.

## ברך.

## סדר ברכת המזון.

It is the custom that he who says Grace, says: Let us say Grace. And they answer.

יהי שם יי מבורך מעתה ועד עולם:

If the company be Ten or more, then he who says Grace, says:

נברך אלהינו שאכלנו משלך:

The others answer.

ברוך אלהינו שאכלנו משלך ובטובו חיינו:

He then repeats.

ברוך אלהינו שאכלנו משלך ובטובו חיינו:

If three eat at one table; he who says the Grace, says as follows:

נברך שאכלנו משלך:

The others answer.

ברוך שאכלנו משלך ובטובו חיינו:

He then repeats:

ברוך שאכלנו משלך ובטובו חיינו:

## GRACE AFTER THE MEAL.

He who says Grace, says; Let us say Grace, And they answer.

יהי Blessed be the name of the Eternal, from hence forth and for evermore.

If the Company be Ten or more, then he who says Grace says.

נברך We will bless our God, of whose gifts we have eaten.

The others answer.

Blessed be our God, of whose gifts we have eaten satisfied and through whose goodness we live.

He then repeats.

Blessed be our God, of whose bounty we have been satisfied and through whose goodness we live.

If three eat at one table, he who says the Grace, says as follows:

נברך We will bless him of whose gifts we have eaten.

The others answer.

Blessed be he, of whose gifts we have eaten and through whose goodness we live.

He then repeats.

Blessed be he, of whose gifts we have eaten and through whose goodness we live.

Blessed be he: blessed his name.

ברוך הוא וברוך שמו:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הון את  
העולם כלו בטובו בחן בחסד וברחמים הואנותן  
לחם לכל־בשר כי לעולם חסדו: ובטובו הגדול  
תמיד לא־חסר לנו ולא יחסר לנו מזון לעולם ועד:  
בעבור שמו הגדול כי הוא זן ומפרנס לכל ומטיב  
לכל ומכין מזון לכל־בריותיו אשר ברא ברוך  
אתה יי הון את־הכל:

נודה לך יי אלהינו על שהנחלת לאבותינו ארץ  
חמדה טובה ורחבה ועל שהוצאתנו יי אלהינו  
מארץ מצרים ופדיתנו מבית עבדים ועל בריתך  
שחתמת בבשרנו ועל תורתך שלמדתנו ועל  
חקיקה שהודעתנו ועל חיים חן וחסד שהונתנו ועל  
אכילת מזון שאתה זן ומפרנס אותנו תמיד בכל  
יום ובכל־עת ובכל־שעה:

ועל הכל יי אלהינו אנתנו מודים לך ומברכים  
אותך יתברך שמה בפי כל־חי תמיד לעולם  
ועד: פתוב ואכלת ושבעת וברכת את־יי אלהיך  
על־הארץ הטבה אשר נתת לך: ברוך אתה יי  
על־הארץ ועל־המזון:

רחם יי אלהינו על־ישראל עמה ועל ירושלים



**ברוך** Be thou praised O Eternal, our God! King of the universe; thou who nourisheth the whole with thy goodness giveth grace, mercy and compassion, who giveth food to every creatures, for his mercy endureth for ever. His goodness has never been deficient towards us and may we never be in want of sustenance continually and for ever: for the sake of thy exalted name, thou nourishest, maintainest, doest good unto all, and providest food for every creature which thou hast created. Blessed art thou O Lord who nourishest all.

**נורה** We thank thee, O Lord, our God! for having caused our ancestors to inherit that desirable, good and ample land; and O Eternal, our God! hast brought us forth from the land of Egypt, and redeemed us from the house of bondage; and for thy covenant which thou hast taught us, and for thy statutes which thou hast made known unto us: and for the life, kindness, and mercy, which thou hast graciously bestowed upon us; and for the food wherewith thou doest nourish and sustain us, continually, daily and at all hours.

**ועל** And for all these things, O Eternal, our God! we give thanks unto thee, and praise thee; blessed be thy name continually, in the mouth of every living creature, for ever and ever: as it is written, When thou hast eaten and art satisfied, then shalt thou bless the Eternal, thy God, for the good land which he hath given thee. Blessed art thou, O Eternal, for the land and for the food.

**רחם נא** O Eternal, our God, we beseech thee, have compassion on thy people Israel, on Jerusalem, thy city,

עִירָךְ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד  
 מִשִּׁיחָךְ וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמֶךָ  
 עָלָיו: אֱלֹהֵינוּ אֲבֹתֵינוּ רַעֲנוּ זִוְגְנוּ פָּרַנְסְנוּ וּכְלַפְלַנּוּ  
 וְהִרְוִיחְנוּ וְהִרְוַחְלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ מִהָרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ  
 וְנָא אֲלֹתֵינוּ יִבְנוּ יי אֱלֹהֵינוּ לֹא לִידֵי מַתַּנַּת כְּשֶׁרֹדֶם  
 וְלֹא לִידֵי הִלּוּאָתָם כִּי אִם לִידֵי הַמִּלָּאָה הַפְתּוּחָה  
 הַקָּדוֹשָׁה וְהַרְחֲבָהּ שְׁלֹא יִכּוּשׁ וְלֹא נִפְלֹם  
 לְעוֹלָם וָעֶד:

On the Sabbath say.

רָצוּ וְהִחְלִיצֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּמִצּוֹתֶיךָ  
 וּבְמִצּוֹת יוֹם הַשְּׁבִיעִי הַשְּׁבֵרַת הַגָּדוֹל  
 וְהַקָּדוֹשׁ הַזֶּה כִּי יוֹם זֶה גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ  
 הוּא לִפְנֶיךָ לְשִׁכְת־כּוֹ וְלָנוּם כּוֹ בְּאַהֲבָה  
 בְּמִצּוֹרֶת רְצוֹנָךְ: בְּרְצוֹנָךְ הָגִיחַ לָנוּ יי  
 אֱלֹהֵינוּ שְׁלֹא תִהְיֶה צָרָה וְיָגוֹן וְאַנְחָה  
 בְּיוֹם מְנוּחָתֵנוּ: וְהִרְאֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ בְּנִחְמַת  
 צִיּוֹן עִירָךְ וּבִבְנֵי יְרוּשָׁלַיִם עִיר קֹדֶשְׁךָ כִּי  
 אַתָּה הוּא בְּעַר הַיְשׁוּעוֹת וּבְעַר  
 הַנִּחְמוֹת:

Till here.

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וַיָּבֵא  
 וַיַּגִּיעַ וַיִּרְאֶה וַיִּרְצֶה וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר

on Zion the residence of thy glory, and on thy kingdom of the house of David thine anointed; and on the great and holy temple which is called by thy name, O our God, and our Father, feed and nourish us, maintain; support and enlarge us. O! enlarge us speedily from all our troubles; and suffer us not, O Eternal, our God! to stand in need of the gifts of mankind, who are but flesh and blood, nor of their loan; but let us depend on thy full, open, holy, and liberal hand: so that we may not be put to shame in this world, nor confounded in the future one.

Add on the Sabbath.

**רצה** Be pleased, O Lord, our God! to make us happy by the observance of thy commandments, even in the commandment of the seventh day, the great and holy sabbath: for it is a great and holy day in thy presence, Thereon we with rest, and be at ease, according to the commandment of thy will; and in thy good will, O Lord, our God! suffer no trouble or sorrow, to disturb us on our day of rest: shew us, O Lord, our God! the consolation of Zion, thy city and the rebuilding of Jerusalem, thy holy city; for thou art the Lord of salvation, and the Lord of consolations.

Till here.

**אלהינו** Our God, and the God of our fathers, mayest thou be pleased to grant that our memorial, and the

זָכְרוּנוּ וּפְקֻדוֹנוּ וּזְכוּנוּ אֲבוֹתֵינוּ וּזְכוּנוּ  
 מִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבִדְךָ, וּזְכוּנוּ יְרוּשָׁלַיִם עִיר  
 קֹדֶשְׁךָ, וּזְכוּנוּ כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, לְפָנֶיךָ  
 לְטוֹבָה לְחַן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים גְּדוּלָּה  
 וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זָכְרוּנוּ יי  
 אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפְקֻדָּנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה,  
 וְהוֹשִׁיעֵנו בּוֹ לְחַיִּים, וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים  
 חוּס וְחַנּוּן, וּרְחַם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנו כִּי אֵלֶיךָ  
 עֵינֵינוּ כִּי אַתָּה מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה:

וּבִנְה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ  
 בָּרוּךְ אַתָּה יי בִּנְה בְּרַחֲמֵי יְרוּשָׁלַיִם אָמֵן:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל אֲבִינוּ  
 מִלִּפְנֵי אֲדִירָנוּ בּוֹרְאֵנוּ גּוֹמְלֵנוּ יוֹצְרֵנוּ קְדוֹשֵׁנוּ קְדוֹשׁ  
 יַעֲקֹב רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַמֶּלֶךְ הַטּוֹב וְהַמְּטִיב  
 לְכָל שֶׁבַע יוֹם וַיּוֹם הוּא הַטֵּיב הוּא מְטִיב הוּא  
 יי טֵיב לָנוּ: הוּא גּוֹמְלֵנוּ הוּא גּוֹמְלֵנוּ הוּא יְגַמְלֵנוּ  
 לְעַד לְחַן לְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְרוּחַ הַצֶּלֶה וְהַצֹּלָה  
 בְּרַכָּה וַיְשׁוּעָה נַחֲמָה פְּרֻנְסָה וּכְלָפָה וּרְחֻמִּים  
 וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב וּמִכָּל טוֹב אֵל יַחֲסֶרְנוּ:  
 הַרְחֵמוּ, הוּא יְמַלֹּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד:  
 הַרְחֵמוּ, הוּא יְתַבַּרֵךְ בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

memorial of our fathers, the memorial of the Messiah, the son of David thy servant, and the memorial of Jerusalem, thy holy city, and the memorial, of all thy people, the house of Israel, may ascend, arrive, approach, be seen, acceptèd, heardy, visited, and remembered in thy precence, for the obtaining a happy delivery with favour, grace, and mercy, to life, and peace, on this day of the feast of unleavened cakes. O Lord, our God! remember us thereon of good: visit us with a blessing, and save us to enjoy life; and with the word of salvation and mercy, have! compassion, and be gracious unto us. O have mercy upon us, and save us, for our eyes are continually towards thee, for thou, O God! art a merciful and gracious King.

וּבְנֵה O rebuilt Jerusalem, thy holy city, speedily in our day. Blessed art thou, O Eternal! thou, in thy mercy, didst once build Jerusalem. Amen! Blessed art thou, O Lord, our God! King of the universe; Omnipotent! our Father, King. Strength, Creator, Redeemer, Former, and our Sanctifier: the Sanctifier of Jacob, our Pastor, the Shepherd of Israel; the beneficent King; thou who dealest beneficently with all: for thou hast been, art and ever will be beneficent to us; Thou hast dealt bountifully with us: as thou doest now, and ever wilt; grant us grace, favour, mercy, enlargement, deliverance, prosperity, blessing, salvation, consolation, maintenance, and sustenance. O may we never want mercy, peace and life with every good and happiness.

הַרְחֵם May the most Merciful reign over us for ever and ever. May the most merciful be praised in heaven and on earth.

הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר דוֹרִים וַיִּתְפָּאֵר בָּנוּ  
לְנִצָּחַ נִצָּחִים וַיִּתְהַדָּר בָּנוּ לְעַד וּלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים :  
הַרְחֵמֵן הוּא יִפְרֹנֶסֶנוּ בְּכָבוֹד : הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁבּוֹר  
עָלֵינוּ מֵעַל צָוָאֵר נוֹוֶה הוּא יוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ :  
הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ בְּרָכָה מְרֻבָּה בְּבֵית הַזֶּה הוּא יִשְׁלַח לָנוּ  
שְׁלֵחַן זֶה שְׂאֵב לָנוּ עָלָיו : הַרְחֵמֵן הוּא יִשְׁלַח לָנוּ  
אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוּר לְטוֹב וּיְבַשֵּׁר קָנוּ בְּשׂוֹרוֹת  
טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנִתְמֹת : הַרְחֵמֵן הוּא יְבָרֵךְ אֶת  
אָבִי מוֹרֵי בֶּעַל הַבֵּית הַזֶּה וְאֶת אֲמֵי מוֹרְתֵי בֶּעַל־  
הַבֵּית הַזֶּה אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זִרְעָם וְאֶת כָּל־  
אֲשֶׁר לָהֶם אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ כִּמּוֹ שְׁנַת בְּרָכּוֹ  
אֲבוֹתֵינוּ אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מָכַל כָּל כֹּן  
יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ כְּלָנוּ יַחַד בְּבִרְכָּה שְׁלֵמָה וְנֹאמַר אָמֵן :  
בְּמָרוֹם יִלְמְדוּ עֲלֵיהֶם וְעָלֵינוּ זְכוֹת שְׁתוּהֵי  
לְמִשְׁמֶרֶת שְׁלוֹם וְנִשְׂאֵא בְּרָכָה מֵאֵת יְיָ וְיִצְדָּקָהּ מֵאֵהִי  
יִשְׁעֵנוּ : וְנִמְצָאֵהוּ וְשָׁכַל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם :

On the Sabbath say.

הַרְחֵמֵן הוּא יִנְחִילָנוּ לַיּוֹם שְׁכָלוֹ שְׁבֵרַת  
וּמְנוּחָהּ לַחַיִּי הָעוֹלָמִים :  
הַרְחֵמֵן הוּא יִנְחִילָנוּ לַיּוֹם שְׁכָלוֹ טוֹב :

May the most Merciful be adored throughout all generations; be eternally glorified amidst us: and be honoured amongst us to all eternity. May the most Merciful maintain us with honour. May the most Merciful break the yoke of the captivity from of our neck, and lead us securely to our land. May the most Merciful send us frequent blessing in this house, and on this table on which we have eaten. May the most Merciful send us Elijah. the prophet (of blessed memory) to bring us the good tidings of salvation and consolation. May the most Merciful bless my father and conductor, the master of this house, and my mother. and conductress, the mistress of this house, their house, children and all belongig to them; us; and all belonging to us; as our ancestors, Abraham, Isaac, and Jacob, were blessed with all and every good: thus may he bless us altogether with a

complete blessing; and let us say Amen.

**במרום** May they in heaven shew forth (their hand our) merit for our continual welfare: and may we receive a blessing from the Lord. and perfection from the God of our salvation; and may we find grace and good understanding in the sight of god and man.

On the Sabbath say;

**הרחמן** May the most merciful cause us to inherit the day that is entirely rest and tranquillity, (eternal live.)

**הרחמן** May the most Merciful cause us to inherit the day that is entirely good.



הִרְחֵמוּ הוּא יִפְנֵנו לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְהֵי הָעוֹלָם  
הָבֵא: מְגִדֵּל יִשְׁעוֹת מַלְכוּ וַעֲשֵׂה חֶסֶד לַמְּשִׁיחַ  
לְדָוִד וּלְזֶרְעוֹ עַד עוֹלָם. עֲשֵׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו  
הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאָמְרוּ אָמֵן:  
יִרְאוּ אֶת יְיָ קְדוֹשֵׁינוּ כִּי אֵין מַחֲסוֹר לִירֵאָיו:  
בְּפִירִים רָשׁוּ וְרַעֲבֻ וְדוֹרְשֵׁי יְיָ לֹא יַחֲסְרוּ  
כָּל־טוֹב: הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד־וֶ:  
פֹּתַח אֶת־יְדִידָהּ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: בְּרוּךְ  
הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּיָיָהּ וְהָיָה יְיָ מִבְּטָחוֹ: יְיָ  
עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֶךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם:  
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא  
פְּרִי הַגֶּפֶן:

Open the Door and say.

שִׁפְךָ חֶמֶתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּךָ  
וְעַל־מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ: כִּי  
אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת־נֹוֹהוּ הַשָּׁמַיִם: שִׁפְךָ־  
עַל־יָהֳם וְעַמְּךָ וַחֲרוֹן אַפֶּךָ יִשְׁיִגֶם: תִּרְדֹּף  
בְּאַף וּתִשְׁמִדֵם מִתַּחַת שָׁמַיִם יְיָ:

Fill the Fourth Cup, and say the Hallel.

לֹא לָנוּ יְהוָה לֹא לָנוּ כִּי לְשִׁמְךָ תָּן כְּבוֹד  
עַל־חֶסֶדְךָ וְעַל־אַמְתְּךָ: לָמָּה יֹאמְרוּ בָעַמִּים  
אֵי־הֵנָּה אֱלֹהֵיהֶם: וְאֵלֵינוּ בְּשָׁמַיִם כָּל אֲשֶׁר

**יְרַחֵם** May the most Merciful make us worthy to draw near to behold the days of the Messiah and eternal life in the future state. He giveth great salvation to his King, and sheweth mercy to his anointed; to David and his seed for ever. May he who maketh peace in his high heavens, bestow peace on us, and all Israel; and say ye, Amen.

**יִרְאֵה** Fear the Lord, ye his saints, for there is no want, to those who fear him. The young lions do lack, and suffer hunger; but they who seek the Lord shall not want any good.

Praise ye the Lord, for he is good: for his mercy endureth for ever.

The Lord will give strength to his people; the Lord will bless his people with peace.

**בָּרֵךְ** Blessed art thou, O Eternal, our God! King of the universe, Creator of the fruit of the wine.

Open the Door and say:

**שְׁפֹךְ** O pour out thy wrath upon the heathen who know thee not, and upon the kingdoms who invoke not thy name; for they have devoured Jacob, and laid waste his beautiful dwelling. Pour out thy indignation upon them, and cause thy fierce anger to overtake them. Pursue them in wrath and destroy them from under the heavens of the Lord.

Fill the Fourth Cup, and say the Hallel.

**לֹא** Not for our sake, O Eternal! not for our sake, but unto thy name give glory, for thy kindness and truth's sake. Wherefore should the heathens say, where now is their God? But our God is in heaven, and hath made

חֲפִץ עֲשֵׂה: עֲצִבֵיהֶם כֶּסֶף וְזָהָב מַעֲשֵׂה  
 יְדֵי אָדָם: פֶּה לֶחֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ עֵינַיִם לֶחֶם  
 וְלֹא יִרְאוּ: אָזְנִים לֶחֶם וְלֹא יִשְׁמְעוּ אָף קָהָם  
 וְלֹא יִרְיחוּן: יְדֵיהֶם וְלֹא יִמְשֹׁן רַגְלֵיהֶם  
 וְלֹא יִתְלַכּוּ לֹא יִהְיוּ בְּגָרוֹנָם: כְּמוֹתָם יִהְיוּ  
 עֲשִׂיהֶם כָּל אֲשֶׁר בָּטַח בָּהֶם: יִשְׂרָאֵל  
 בָּטַח בִּיהוָה עֶזְרָם וּמִגָּנָם הוּא: כִּירַת  
 אֲהָרֹן בָּטַחוּ בִיהוָה עֶזְרָם וּמִגָּנָם הוּא:  
 יְרֵאִי יְיָ בָטַחוּ בִיהוָה עֶזְרָם וּמִגָּנָם  
 הוּא:

יְיָ זִכְרֵנוּ יְבָרֵךְ יְבָרֵךְ אֶת־בֵּית יִשְׂרָאֵל יְבָרֵךְ אֶת־  
 בֵּית אֲהָרֹן: יְבָרֵךְ יְרֵאִי יְיָ הַקְטָנִים עִם־הַגְּדֹלִים:  
 יִסֵּף יְיָ עֲלֵיכֶם עֲלֵיכֶם וְעַל־כְּנִיכֶם: כְּרוּכִים אַתֶּם  
 לִי עֲשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: הַשָּׁמַיִם שָׁמַיִם לִי  
 וְהָאָרֶץ נָתַן לַכְּנִי־אָדָם: לֹא־הַמֵּתִים יִהְלְלוּהָ  
 וְלֹא כָל־יְרֵדֵי דוֹמָה: וְאַנְתֵּנוּ נְבָרֵךְ יְיָ מֵעַתָּה  
 וְעַד־עוֹלָם־הַלְלוּהָ:

אֶחָבְתִּי כִי־יִשְׁמַע יְיָ אֶת־קוֹלִי תַחֲנוּנִי: כִּי־  
 הָטָה אָזְנוֹ לִי וּבִימִי אֶקְרָא: אֶפְסוֹנִי חֲבֵלִי  
 מוֹת וּמִצָּרֵי שְׁאוֹל מִצָּאוֹנִי צָרָה וַיְגוֹן  
 אֶמְצֵא: וּבִשְׁם־יְיָ אֶקְרָא אֲנִי יְיָ מִלְטָה

whatsoever he pleased. Their idols are silver and gold, the work of men's hands. Mouths they have but speak not: eyes have they but see not; they have ears, but hear not: they have nostrils, but smell not: they have hands, but feel not: feet but walk not; neither is utterance in their throat. These who make them, shall become like them; so shall all those who trust in them. Israel trust thou in the Eternal! he is your Help and Shield. O house of Aaron, trust in the Eternal! he is your Help and Shield. Ye who revere the Lord, trust in the Lord! he is your Help and Shield.

” The Lord who hath ever been mindful of us, will bless us; he will bless the house of Israel; he will bless the house of Aaron. He will bless those who venerate the Lord, both small and great. May the Eternal increase you more and more, you and your children. Ye are blessed of the Lord, who made heaven and earth. The heavens are the heavens of the Lord; but the earth hath he given to the children of men. The dead praise not the Lord, nor they who descend in the silent grave. But he will praise the Eternal! henceforth and for evermore. Hallelujah.

אדברתי I am glad that the Eternal hath heard my voice, and my supplications. He has inclined his ear unto me, therefore will I invoke him as long as I live. Should the cords of death encompass, and the pangs of the grave seize me, were trouble and sorrow to overtake me, I would then call upon the name of the Lord, O Eternal!

נִפְשֵׁי: חֲנוּן יי וְצַדִּיק וְאֱלֹהֵינוּ מְרַחֵם:  
 שֹׁמֵר פִּתְּאִים יי דִּלְתִּי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ: שׁוּבִי  
 נִפְשֵׁי לְמִנוּחֶיכִי כִי יי גָּמַל עָלֶיכִי: כִּי חֲלַצְתָּ  
 נִפְשֵׁי מִמּוֹת אֶת־עֵינִי מִן־דְּמָעָה אֶת־  
 רַגְלִי מִדָּחִי: אֶתְחַלֵּךְ לִפְנֵי יי בְּאַרְצוֹת  
 הַחַיִּים: הֶאֱמַנְתִּי כִי אֲדַבֵּר אֲנִי עָנִיתִי מְאֹד:  
 אֲנִי אָמַרְתִּי בְּחַפְזִי כָּל הָאָדָם כֹּזֵב:

מִהֲדַאשִׁיב לִי כָּל־תְּגֻמֹּתַי עָלַי: כּוֹס־שׁוּעָת  
 אֲשֶׁא וּבִשֶׁם יי אֶקְרָא: נִדְרֵי לִי אֲשַׁלֵּם נִגְדֶּה־נָּא  
 לְבַל־עֲמוֹ: יִקָּר בְּעֵינֵי יי הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו: אָנָּה יי  
 כִּי־אֲנִי עֲבָדְךָ אֲנִי עֲבָדְךָ בְּרֹאמָתְךָ פִּתְחָתָּ  
 לְמוֹסְרִי: לָךְ אֶזְבַּח זֶבַח תּוֹדָה וּבִשֶׁם יי אֶקְרָא:  
 נִדְרֵי לִי אֲשַׁלֵּם נִגְדֶּה־נָּא לְכָל־עַמּוֹ: בְּחִצְרוֹת־  
 בֵּית יי בְּתוֹכִי יְרוּשָׁלַם הִלְלוּהָ:

ק"ו הִלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל־הָאֲמִים:  
 כִּי גִבֹּר עָלֵינוּ וְחִסְדּוֹ וְאַמֶּת־יְיָ לְעוֹלָם הִלְלוּהָ:  
 הוֹדוּ לִי כִּי־טוֹב ק"מ  
 כִּי לְעוֹלָם חִסְדּוֹ: הוֹדוּ ק"מ  
 כִּי לְעוֹלָם חִסְדּוֹ: ק' הוֹדוּ ק"מ  
 כִּי לְעוֹלָם חִסְדּוֹ: ק' הוֹדוּ ק"מ  
 כִּי לְעוֹלָם חִסְדּוֹ: ק' הוֹדוּ ק"מ  
 כִּי לְעוֹלָם חִסְדּוֹ: ק' הוֹדוּ ק"מ

I beseech thee, deliver my soul. The Lord is gracious and righteous; yea, our God is merciful. The Lord preserveth the simple; I was brought low, and he saved me. Return unto thy rest, O my soul! for the Lord will deal bountifully with thee. For thou hast delivered my soul from death, mine eye from tears, and my feet from slipping. Thus, I yet walk before the Lord in the land of the living; I believe, therefore I declare; I proclaim it, that when greatly afflicted, I hastily said, All men are liars.

**מה** What shall I render unto the Lord, for all his benefits towards me? I will raise the cup of salvation, and call upon the name of the Lord. I will pay my vows unto the Lord, now in the presence of all his people. Precious in the sight of the Lord, is the death of his pious servants; O Lord! I am thy servant, the son of thine handmaid; thou hast loosened my bonds. Unto thee will I offer a sacrifice of thanksgiving; I will also invoke the name of the Lord; I will pay my vows unto the Lord, now in the presence of all his people; in the courts of the Lord's temple, in the midst of thee, O Jerusalem! Hallelujah.

**הללו** Praise the Lord, all ye nations; praise him all ye people. For great is his kindness towards us, and the truth of the Lord endureth for ever. Hallelujah.

**הודו** O give thanks unto the Lord, for he is good; for his mercy endureth for ever.

Let Israel now declare that his mercy endureth for ever. Let the house of Aaron now declare that his mercy endureth for ever.

Let those who venerate the Lord, now declare that his mercy endureth for ever.

מִדֶּה־מִצֵּר קִרְאתִיָּה עֲנִי בְּמִרְחֲבֶיהָ: יי לִי וְלֹא  
אִירָא מִה־עֲשֵׂה לִי אָדָם: יי לִי בְּעֹזְרִי וְאֲנִי  
אִרְאֶה בְּשִׁנְאִי: טוֹב לַחֲסוֹת בִּי מִבֶּטֶחַ בְּאָדָם:  
טוֹב לַחֲסוֹת בִּי מִבֶּטֶחַ בְּנִדְיָבִים: כָּל־גּוֹיִם  
סָכְבּוֹנִי בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִלֵּם: סָבּוֹנִי גַם־סָכְבּוֹנִי  
בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִלֵּם: סָבּוֹנִי כְּדֹבָרִים דַּעֲבוּבֵי־אֵשׁ  
קוֹצִים בְּשֵׁם יי כִּי אֲמִלֵּם: דָּחָה דְחִיתָנִי לְנֶפֶל  
וְיִי עֲזָרָנִי: עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה לִי לִישׁוּעָה: קוֹל  
רְנָה וִישׁוּעָה בְּאֶהֱלִי צְדִיקִים יִמִּין יי עֲשֵׂה חֵיל:  
יִמִּין יי רוֹמְמָה יִמִּין יי עֲשֵׂה חֵיל: לֹא־אֲמוֹת בִּי־  
אֲחִיָּה וְאַסְפֵּר מַעֲשֵׂיָּה: יִסֹּר יִסְרֵנִי יְהוָה וְלִמּוֹת  
לֹא נִתְּנִי: פֶּתַח־לִי שַׁעַר־צֶדֶק וְאֵבֶא בָם  
אוֹדָה יְהוָה: זֶרֶה־הַשַּׁעַר לִי צְדִיקִים יִבְאוּ בּוֹ:

אֲוֹדָה כִּי עֲנִיתָנִי וְתַחֲיֵלִי לִישׁוּעָה:  
אֲבִן מֵאִסּוֹ הַבּוֹנִים הִתָּה לְרֹאשׁ פֶּנֶה:  
מֵאֵת יי הִתָּה זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ:  
זֶרֶה הַיּוֹם עֲשֵׂה יי נִגִּילָה וְנִשְׂמְחָה בּוֹ:

אֲנֵא יי הוֹשִׁיעָה נֵא  
אֲנֵא יי הוֹשִׁיעָה נֵא  
אֲנֵא יי הַצִּלִּיתָה נֵא  
אֲנֵא יי הַצִּלִּיתָה נֵא

בְּרוּךְ הַבָּא בְּשֵׁם יי בְּרַכּוֹנֶכֶם מִבֵּית יי: בְּרוּךְ



מִן הַצָּר In distress I called on the Lord, and the Lord answered me with enlargement. The Lord is for me, I will not fear; what can man do unto me? The Lord is with me and with those who help me; I therefore shall see the confusion of those who hate me. It is better to trust in the Lord, than to rely on man. It is better to trust in the Lord, than to rely on princes. If all the heathen surround me, by the name of the Eternal, I will cut them off; surrounded here, surrounded there, by the name of the Eternal, I will cut them off. They swarmed around me like bees, they flashed around me like a fire of thorns; but in the name of the Eternal, I will cut them off. They did thrust, sore at me, to overthrow me, but the Eternal supported me. The Lord is my strength and song, and he is become my salvation. The voice of song of victory and salvation resounds in the tabernacles of the righteous; the right hand of the Lord hath done valiantly. The right hand of the Lord is exalted, the right hand of the Lord hath done valiantly. I shall not ye die, but live, and declare the works of the Lord. He hath indeed chastised me, but he hath not given me over unto death. Open the gates of righteousness for me, that I may enter through them, to praise the Lord. This is the gate of the Lord into which the righteous shall enter. I will praise thee, for thou hast answered me, and art become my salvation. I will, &c. The stone which the builders rejected, is become the corner head-stone. The stone &c, This is from the Lord; it is marvellous in our eyes. This is from &c. This is the day which the Lord hath appointed, we will rejoice, and be glad thereon. This, &c.

O Lord! save us now, we beseech thee.

O Lord! save us now, we beseech thee.

O Lord! grant us now prosperity, we beseech thee.

O Lord! grant us now prosperity, we beseech thee.

Blessed be he who cometh in the name of the Lord; blessed are ye from the house of the Lord Blessed, &c.

אֵל יי וַיֹּאֲרֶה לָנוּ אֶסְרֵי־חַג בְּעֵבְתֵּינוּ עַד קַרְנוֹת  
הַמִּזְבֵּחַ: אֵל אֱלֵי אֲתָה וְאֹדֶךָ אֱהִי אֲרוּמֶךָ: אֵלֵי  
הוֹדוּ לַיי כִּי־טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: הוֹדוּ

יְהִלְלוּךָ יי אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ: וַחֲסִידֶיךָ  
צַדִּיקִים עוֹשֵׂי רְצוֹנֶךָ וְכֹרַעֲמֶךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל  
בְּרַנָּה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׂבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ וַיְרוּמְמוּ  
וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדְּשׁוּ וַיְמַלִּיכוּ, אֶת שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ  
כִּי לָךְ טוֹב לְהוֹדוֹת וּלְשַׁמֶּךָ נֶאֱדָר לֵאמֹר כִּי  
מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֲתָה אֵל:

הוֹדוּ לַיי כִּי־טוֹב	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
הוֹדוּ לֵאלֹהֵי הָאֱלֹהִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
הוֹדוּ לֵאדֹנֵי הָאֲדָנִים	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לַעֲשֹׂה נִפְלְאוֹת גְּדֻלּוֹת לְבָרֶךְ	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לַעֲשֹׂה הַשָּׁמַיִם בְּתַבּוּנָה	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל־הַמַּיִם	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לַעֲשֹׂה אוֹרִים גְּדֻלִּים	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ לְמַמְשַׁלֵּת בַּיּוֹם	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
אֶת־הַיָּרֵחַ וְכּוֹכָבִים לְמַמְשַׁלֵּת בַּלַּיְלָה	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:
לְמַכּוֹת מִצָּרִים בְּכִכְּוִרֵיהֶם	כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ:

God is Lord: and it is he who hath granted us light. Bring the sacrifice bound with myrtlen branches to the horns of the altar. God is Lord, &c. Thou art my God, and I will praise thee! O my God! will extol the. Thou art &c. O give thanks unto the Lord, for he is good, for his mercy endureth for ever. O give thanks. &c.

All thy works, o Lord! shall praise thee; thy pious servants, with the righteous who perform thy will, and thy people, the house of Israel, with joyful song shall give, thanks, bless, praise, glorify, extol, reverence, sanctivy, and acknowledge thy kingly name, O our King! for to thee it is proper to offer thanksgiving, and pleasant to sing praise to thy name; for thou art God from everlasting to everlasting. Blessed art thou, O Lord! a King adored with praises.

**והיה** O give thanks unto the Lord, for he is good, for his mercy endureth for ever.

O give thanks to the God of gods: for his mercy endureth for ever.

O give thanks to the Lord of lords: for his mercy endureth for ever.

To him who alone performeth great wonders: for his mercy endureth for ever.

To him who created the heavens with wisdom: for his mercy endureth for ever.

To him who stretched out the earth above the waters: for his mercy endureth for ever.

To him who made great lights; for his mercy endureth for ever.

The sun to rule by day; for his mercy endureth for ever.

The moon and stars to rule by night; for his mercy endureth for ever.

To him who smote the first-born of the Egyptians; for his mercy endureth for ever.

ויֵצֵא יִשְׂרָאֵל מֵתוֹכָם      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 בֶּיֶד חֲזָקָה וּבְזִרְעַ נְטוּיָה      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 לַגִּזְרַיִם יִסְסוּף לַגִּזְרִים      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 וְהָעֶבֶר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכּוֹ      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 וְנִגַּעַר פְּרַעְיָה וַחֲיִילוֹ בַּיַּם־סוּף      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 כְּמוֹלִיד עָמּוֹ בַּמִּדְבָּר      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 לַמִּכְרָה מַלְכִּים גְּדֻלִּים      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 וַיַּהַרְג מַלְכִּים אֲדִירִים      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 לְסִיחֹן מֶלֶךְ הָאֱמֹרִי      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 וּלְעֹוג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 וְנָתַן אֶרֶץ לְנַחֲלָה      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 נִחַרְדָּה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדָיו      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 שִׁבְשָׁפְלָנוּ זָכַר־לָנוּ      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 וַיַּפְרִקֵנוּ מִצָּרֵינוּ      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 נָתַן קָחָם לְכָל־בָּשָׂר      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:  
 הוֹדּוּ לֵאלֹהֵי הַשָּׁמַיִם      כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ:

נִשְׁמַת בְּלִיַּח תְּבָרָךְ אֶת־שִׁמְךָ יי אֱלֹהֵינוּ  
 וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר תִּפְאֶרֶת וְתַרְוָמָם זְכָרָךְ מַלְכֵנוּ  
 תָּמִיד • מִן־הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אַתָּה אֵל •  
 וּמִבְלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ פּוֹדֶת

And brought forth Israel from among them; for his mercy endureth for ever.

With a mighty hand and an stretched-out arm; for his mercy endureth for ever.

To him who divided the Red Sea; for his mercy endureth for ever.

And caused Israel to pass through the midst of it, for his mercy endureth for ever.

But overthrew Pharaoh and his host in the Red Sea; for his mercy endureth for ever.

To him who led his people through the wilderness; for his mercy endureth for ever.

To him who smote great kings; for his mercy endureth for ever.

To him who slew mighty kings; for his mercy endureth for ever.

Even Sihon, king of the Amorites; for his mercy endureth for ever.

And Og, king of Bashan; for his mercy endureth for ever.

And gave their land for an inheritance; for his mercy endureth for ever.

Even an inheritance to his servant Israel; for his mercy endureth for ever.

Who remembered us in our low state; for his mercy endureth for ever.

And redeemed us from our oppressors; for his mercy endureth for ever.

Who giveth food to all flesh; for his mercy endureth for ever.

O give thanks unto the God of heaven for his mercy endureth for ever.

**שמו** The breath of all living bless thy name, O Lord, our God! the spirit of all flesh, continually glorify and extol thy memorial, O our King! thou art God from eternity to eternity; besides thee, we acknowledge neither king, redeemer, or saviour; thou redeemest, deliverest, maintainest, and compassionatest us, in all times of

וּמִצִּיל וּמִפְּרִיָּם וּמִרְחִם בְּכֻלָּיֶת צָרָה וְצוּקָה  
 אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אַתָּה: אֱלֹהֵי הָרְאשׁוֹנִים  
 וְהָאַחֲרֹנִים • אֱלֹהֵי כָּל־בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל־  
 תּוֹלְדוֹת הַמֶּהֱלֵל בְּרַב הַתְּשַׁבְּחוֹת הַמְּנַהֵג  
 עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים • וַיִּי לֹא־נֹסִים  
 וְלֹא־יִשָּׁן • הַמַּעֲזֹרֵר יְשָׁנִים וְהַמְּקִיץ נִרְדָּמִים •  
 וְהַמְּשִׁיחַ אֱלָמִים • וְהַמַּתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ  
 נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים • לֵךְ לְבָדֶךָ אֲנַחְנוּ  
 מוֹדִים • אֱלֹהֵינוּ מָלֵא שִׁירָה פִּים וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה  
 בְּהַמּוֹן גָּלִיז וְשִׁפְתֵּנוּ שֶׁבַח בְּמִרְחָבֵי רָקִיעַ •  
 וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כְּשֶׁשֶׁמֶשׁ וּכְיָרֵחַ • וַיְדִינוּ פְּרוֹשׁוֹת  
 בְּנִשְׂרֵי שָׁמַיִם • וְרָגְלֵנוּ קָלוֹת כְּאִילָוִי: אֵין  
 אֲנַחְנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לָךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי  
 אֲבוֹתֵינוּ • וּלְבָרֶךְ אֶת־שִׁמְךָ • עַל־אֶחָת מֵאֵלֶּיךָ  
 אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ וְרַבִּי רַבְּבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת  
 שַׁעֲשִׂיתָ עִם־אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ: מִמַּצָּרִים גָּאֵלְתָּנוּ  
 יְיָ אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פָּדִיתָנוּ • בִּרְעֵב וְנִתְּנוּ  
 וּבְשֹׁבַע כָּל־כֹּלְתָנוּ • מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ • וּמִדֶּבֶר  
 מִקְּטָתָנוּ וּמִמְּחִלִּים רָעִים וּנְאֻמָּנִים דִּלִּיתָנוּ: עַד־  
 הִנֵּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ • וְלֹא־עֲזָבוּנוּ חַסְדֶּיךָ • וְאֵלֶּיךָ



trouble and distress; we have no King but thee. Thou art God of the first ages, and God of the last ages, God of all creatures; Lord of all production; thou art adored with all manner of praise; who governeth the universe with tenderness, and his creatures with mercy. Lo! the the Lord neither slumbereth nor sleepeth, but rouseth those who sleep: looseth those that are bound: supporteth the fallen; and raiseth those who are bowed down: and therefore thee alone do we worship. Were our mouth filled with melodious song as the sea is with water; our tongues shouting loudly as its roaring billows; our lips extending with praise, like the widespread firmament: our eyes sparkling like the sun or the moon: our hands extended like the eagles' wings, our feet swift as the hinds, we nevertheless, are incapable of rendering sufficient thanks unto thee, O Lord, our God! and the God of our fathers: or, to bless thy name, for one of the innumerable benefits which thou hast conferred upon us and our ancestors. For thou, O Lord, our God didst redeem us from Egypt, and release us from the house of bondage; in time of famine didst thou sustain us: and in plenty provide for us. Thou didst deliver us from the sword; save us from the pestilence and from many sore diseases. Hitherto thy tender mercies have supported us; and thy kindness hath not forsaken us. O Lord our God! thou wilt not forsake us in future,



תַּשְׁנוּ יְיָ אֱהִינוּ לְנֶצַח: עַל־כֵּן אֲבָרִים שְׂפִלְגָת  
 בָּנוּ. וְרוּחוֹ וְנִשְׁמָה שְׁנִפְחָת בְּאַפֵּינוּ וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר  
 שְׁמַת בְּפִינוּ: הֵן הֵם יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיִּפְאֲרוּ  
 וַיְרַמְּמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיִּקְדִּישׁוּ וַיְמַלִּיכוּ אֶת־שְׁמֶךָ  
 מִלְּבָנוּ: כִּי כָל־פֶּה לָךְ יוֹדֶה. וְכָל־לִשׁוֹן לָךְ  
 תִּשָּׁבַע. וְכָל־בֶּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע. וְכָל־קוֹמָה  
 לְפָנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְכָל־לִבָּבוֹת יִירָאוּךָ. וְכָל־  
 קָרֵב וּבְלִיזָת יוֹמָרוֹ לְשִׁמְךָ. כִּדְבָר שְׂכָתוֹב כָּל  
 עֲצָמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְיָ מִי בְמוֹךְ מַצִּיל עָנִי מִחֶזֶק  
 מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגִּזְלוֹ: מִי יְדַמֶּה לָּךְ וּמִי  
 יַשְׁוֶה־לָּךְ וּמִי יַעֲרֶךְ־לָּךְ. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר  
 וְהַנּוֹרָא אֵל עֲלִיּוֹן קִנָּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נִהְלָלָךְ  
 וַנִּשְׁבַּחְךָ וַנִּכְבָּדְךָ וַנְּבָרֶכְךָ יְיָ אֱתֵשׁ קֹדֶשׁךָ.  
 כְּאִמּוֹר לְדוֹד בְּרָכִי נַפְשִׁי יְיָ אֱתֵשׁ: וְכָל־קָרְבִּי  
 יְיָ אֱתֵשׁ קֹדֶשׁךָ: הָאֵל בְּתַעֲצוּמוֹת עֲזֻךְ:  
 הַגָּדוֹל בְּכִבּוֹד שְׁמֶךָ: הַגִּבּוֹר לְנֶצַח וְהַנּוֹרָא  
 בְּנוֹרָאוֹתֶיךָ: הַמְּלִיךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּאֲרָם וְנִשְׂא:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקֹדֶשׁ שְׁמוֹ. וּבְתוֹב  
 רַגְנוּ צַדִּיקִים בְּיָי לְיִשְׂרָאֵל נֶאֱמָה תִּהְלֶה:

בְּפִי יִשְׂרָאֵל תִּתְהַלֵּל. וּבִדְבָרֵי צַדִּיקִים

Therefore the members which thou hast branched out in us, the spirit and soul which thou hast breathed out in our nostrils and the tongue which thou hast placed in our mouths; lo! they shall whorship, bless, praise, glorify, extol, reverence, sanctify, and and sing unto thy name, our King! every mouth shall adore thee, and every tongue shall praise thee: every knee shall bend: every rational being shall worship thee: every heart shall fear thee: the inward part and reins shall sing praise unto thy name: as it is written. All my bones shall say O Lord! who is like unto thee? who delivereth the weak from one of superior strength, the poor and needy from his oppressors. Who is like unto thee? who is equal unto thee? who can be compared unto thee? great, mighty and tremendous God! most high God! possessor of heaven and earth! We will praise adore, glorify, and bless thy name: so saith David, Bless the Lord, O my soul! and all that is within me, bless the holy name. O God! who art mighty in thy strength who art great by thy glorious name! mighty for ever! tremendous by thy faithful acts!

המלך The King! who sitteth on the high and exalted throne, inhabiting eternity, most exalted, and most holy is his name; and it is written; Rejoice in the Lord, O Ye righteous, for the just praise is comely. With the mouth of the upright shalt thou be extolled blessed with the lips of the righteous; sanctified with the tongue

תתברך, ובלשון חסידים תתרומם, ובקרב  
קדושים תתקדש:

ובמקהלות רבבות עמך בירת ישראל  
ברנה יתפאר שמך מלכנו בכל דור ודור:  
שכן חוברת כל היצורים לפניך יי אלהינו  
ואלחי אבותינו: להודות להלל לשבח  
לפאר קדוכם להדר לברך לעלה ולקלם  
על כל דברי שירות ותשבחות דור  
בן ישי עבדך משיחך:

ישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול  
והקדוש בשמים ובארץ: כי לה נאה יי אלהינו  
ואלחי אבותינו שיר ושבחה הלל וזמרה עוז  
וממשלה נצח גדלה וגבורה תהלה ותפארת  
קדשה ומלכות ברכות והודאות מעתה ועד  
עולם: ברוך אתה יי אל מלך גדול בתשבחות  
אל ההודאות ארון הנפלאות הבוחר בשירי  
זמרה מלך אל חי העולמים: הש"ץ אומר ח"ק.

This is said on the first nights.

ובכן ניהי בחצי הלילה:  
או רוב נסים הפלאה  
בלילה:

et the pious; and in the midst of saints shalt thou be praised.

**ובמקהלות** And in the congregation of many thousands of thy people, the house of Israel, shall thy name, O our King! be glorified in song, throughout all generations; for such is the duty of every created being, towards thee, O Lord, our God! and the God of our fathers, to render thanks, to praise, extol, glorify, exalt, ascribe glory, bless, magnify, and adore thee, with all the songs and praises of thy servant David, the son of Jesse, thine anointed.

**ישתבח** Thy name shall be praised for ever, almighty great and holy King, in heaven and in earth; for unto thee, O Lord, our God! and the God of our fathers, beseem for evermore song and praise, hymn and psalm, strength and dominion; victory, power and greatness, adoration and glory; holiness and majesty; blessing and thanksgiving, from now and for evermore. Blessed art thou, O Lord, Almighty King; glorified with praises; most worthy of thanksgivings, Lord of miracles, who delighted in the songs of psalmody; King! Almighty and Eternal!

This is said on the first night.

**ובכן** And thus it came to pass at midnight.

**וא** Then didst thou perform abundant miracles in the night.

בְּרֹאשׁ אֲשֶׁמִוּרוֹרֵז זֶה הַלֵּילָה :

גַּר צָרָה נִצְחָתוּ בְּנִחְלָה לֹו לֵילָה :

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלֵּילָה :

דִּנְתָּ מֶלֶךְ גָּרָר בַּחֲלוּם הַלֵּילָה :

הַפְּחַדֵּת אֲרָמִי בְּאֶמֶשׁ לֵילָה :

וַיִּשְׂרָאֵל יִשְׂרָאֵל לֹאֵל וַיִּיכַל לֹו לֵילָה :

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלֵּילָה :

זָרַע בְּכוֹרֵי פִתְרוּם מִחֲצֵת בַּחֲצֵי הַלֵּילָה :

חֵילָם לֹא מָצְאוּ בְּקוּמָם בַּלֵּילָה :

טָפַת נְגִיד חֲרוּשֶׁת סִלִּית כְּכוּכְבֵּי לֵילָה :

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלֵּילָה :

יַעֲזֹ מִחֲרָף לְנוֹפֶף אִיוֹ חוֹבֶשֶׁת פְּגָרִיו בַּלֵּילָה :

כָּרַע בַּל וּמָצְבוֹ בְּאִישׁוֹן לֵילָה :

לְאִישׁ חֲמוּדוֹת נִגְלָה רֹו חֲזוֹת לֵילָה :

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלֵּילָה :

מִשְׁתַּכֵּר בְּכָלִי קֶדֶשׁ נִהְרַג בּוֹ בַּלֵּילָה :

נוֹשֵׁעַ מִבּוֹר אֲרִיּוֹת פּוֹתֵר בְּעֵתוֹתַי לֵילָה :

שִׁנְאָה נֶטֶר אֲגָגִי וְכָתַב סְפָרִים בַּלֵּילָה :

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלֵּילָה :

עוֹרֶרֶת נִצְחָף עָלָיו בְּגֶדֶר שְׁנַת לֵילָה :

In the beginning of the first-watch of this night.  
 The righteous possessor for God (Abraham) conquered  
 when he divided his company at night.

And it came to pass at midnight.

**דנה** Thou didst threaten the King of Gerar with death,  
 in a dream at night.

Thou didst terrify the Syrian in the dead of night.

And Israel wrestled with an mangel, and overcame  
 him in night time.

And it came to pass at midnight.

**זרע** The first-born of the Egyptians didst thou crush ad  
 midnight.

Their strength found them not when they arose in  
 night time.

The swift army of the prince of Harosheth didst thou  
 read dow the stars of the night.

And it came to pass at midnight.

**יעץ** The blasphemer who imagined to lift up his hand  
 against my beautiful habitation, didst thou frustrate by  
 the number of his slain in night time.

The idol Bel, and its statue was overthrown in the  
 darkness of night.

To the meritorious man the secret was revealed in a  
 vision at night time.

And it came to pass at midnight.

**משחכר** He who got drunk in the holy vessel was slain  
 that night.

He (Daniel) who was delivered from the den of lions,  
 interpreted thy dreadful dreams of the night.

The Agagite cherished enmity, and wrote letters at  
 night.

And it came to pass at midnight.

**עוררה** Thou didst awaken thy all-conquering power  
 against him by disturbing the sleep of the king in night  
 time.

פִּוּרְהָ תִּדְרֹךְ לְשׁוֹמֵר מַה  
 צָרַח כְּשׁוֹמֵר וְשָׁח אֶת־אֵת בֶּקֶר וְגַם  
 מִלֵּילָה לֵּילָה  
 וַיְהִי בַּחֲצִי הַלֵּילָה  
 קָרַב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא  
 רֶם הוֹדַע כִּי לֶהּ יוֹם אֶף לֶהּ  
 הַלֵּילָה הַלֵּילָה  
 שׁוֹמְרִים הַפֶּקֶד לְעִירָה כְּלֵי־הַיּוֹם וְכָל־הַלֵּילָה  
 תֹּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֲשֶׁכֶת  
 לֵּילָה לֵּילָה  
 וַיְהִי בַּחֲצִי הַלֵּילָה

This is said the second night.

וַיִּכְבְּנוּ וַאֲמַרְתֶּם זִבְחַ פֶּסַח:

אֲנִי גְבוּרֹתֶיךָ חִפְּלֵאתָ  
 בְּרֹאשׁ כָּד מוֹעֲדוֹת נְשֹׂאתָ  
 בְּפֶסַח בְּפֶסַח  
 גְּלִיתָ לְאַזְרְחֵי חֲצוֹת לַיִל  
 בְּפֶסַח בְּפֶסַח

וַאֲמַרְתֶּם זִבְחַ פֶּסַח:

דִּלְתִּינוּ דְּפִקְתָּ כָּחוֹם הַיּוֹם  
 הַסַּעִיד נוֹצְצִים עֲגוֹת מִצּוֹת  
 וְאַל־הִבָּקֶר רֵץ זֶכֶר לְשׁוֹר עֶרְךָ  
 בְּפֶסַח בְּפֶסַח  
 בְּפֶסַח בְּפֶסַח

וַאֲמַרְתֶּם זִבְחַ פֶּסַח:

זַעֲמוּ סְדוּמִים וְלֶהֱטוּ בָּאֵשׁ  
 בְּפֶסַח



Thou wilt tread the wine-press, when saying to the watch-man, what of the night?

Let the watchman (Israel) say aloud, the morning is come after night.

And it came to pass ad midnight.

קרב O may the day draw night, when there is neither day nor night.

O thou Most High! make known, that unto thee appertaineth the day and the night two.

Appoint watchmann for the city (Jerusalem) for all day and all night.

☉ illuminate like the splendor of the day, the darkness of night.

And it came to pass at midnight.

This is said on the second night.

ובכן And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

אימץ Thy mighty power didst thou wonderfully display on the Passover.

Above all solemn feasts didst thou exalt the Passover.

Thou didst reveal to the Oriental (Abraham) the miracles performed in the midst of the night of Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of Passover.

רלחי Thou didst appear unto him in the heat of the day, on the Passover.

He entertained the angels with unleavened cakes on the Passover.

And he ran to the herd, as a memorial of offerings of the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

וועמו The inhabitants of Sodom provoked God to anger, and they were consumed with fire; on the Passover.

Lot was delivered, who baked unleavened cakes for the angels of Passover.

חֲלֵץ לוֹט מִדָּם וּמִצּוֹת אָפֶה בִּקְץ פֶּסַח :

טֹאטֹאטָה אֲדַמַּת מוֹף וְנוֹף בְּעֵבְרָה בִּפְסַח :

וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח :

יְהִי רֹאשׁ כָּל־אֹן מְחַצֵּת בְּלִיל שְׁמוּר פֶּסַח :

כַּבִּיר עַל־בֶּן־בְּכוֹר פֶּסַחַת בָּדָם פֶּסַח :

לְבַלְתִּי הִתַּ מִשְׁחִית לָבֹא בִפְתָחִי בִּפְסַח :

וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח :

מִסְגֵּרַת סִגְרָה בְּעֵתוֹתֵי פֶסַח :

נִשְׁמְדָה מִדִּין בְּצִלִּיל שְׁעוֹרֵי עוֹמֵר פֶּסַח :

שָׁרְפוּ מִשְׁמִנֵּי פוֹל וְלוֹד בִּיקָד יִקּוֹד פֶּסַח :

וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח :

עוֹד הַיּוֹם בְּנוֹב לַעֲמוּד עַד גָּעָה עוֹנַת פֶּסַח :

פֶּס יָד כָּתַב לְקַעֲקַע צוֹל בִּפְסַח :

צָפָה הַצִּפִּית עֲרוּךְ הַשְּׁלַח בִּפְסַח :

וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח :

קָהַל בְּנֵסֶה הַדָּסָה לְשֵׁלֶשׁ צוֹם בִּפְסַח :

רֹאשׁ מִבֵּית רָשָׁע מְחַצֵּת בְּעֵץ חַמְשִׁים בִּפְסַח :

שְׁתִּי אֵלֶּה רָגַע תִּבְיָא לְעוֹצִית בִּפְסַח :

תַּעֲזוּ יְדֵה תָרוּם יְמִינָה בְּלִיל הַתְּקַדְּשׁ חַג פֶּסַח :

וְאָמַרְתֶּם זִבַּח פֶּסַח :

Thou didst sweep the land of Moab and Noph, when thou didst pass through on the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

**י** O Lord! thou didst wound the head of the first-born, on the night of the Passover.

O Omnipotent! yet didst thou pass over thy first-born son, (Israel) being marked with the blood of the sacrifice of the Passover.

Not suffering the destroyer to enter my doors on the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

**מסנרה** The strong and fortified city, was surrendered at the time of the Passover.

Midian was destroyed by the cake of barley bread, like the offering of an omer of barley on the Passover

The mighty men of Pul and Lud were destroyed with burning conflagration the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

**ער** The King abode yet in Nob this day, till the time of the Passover.

The part of the hand which wrote the destruction of the foundation of the empire of Babilon, on the Passover.

Even at the time when the watch was set, and the table prepared on the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

**קהל** Esther gathered the congregation to fast three days on Passover.

The sworn enemy (Haman) didst thou cause to be executed on the gallows of fifty cubits high, on the Passover.

These two things shalt thou bring in a moment on Utz, on the Passover.

Thine hand will then be victorious, and thy righthand exalted, on the night when was sanctified the festival of the Passover.

And ye shall say, this is the sacrifice of the Passover.

בִּי לֹא נֶאֱחָה • בִּי לֹא יֵאָחַה :

אֲדִיר בְּמִלּוּכָה • בָּחוּר בְּהַלְכָּה • גִּדּוּדֵי יֹאמְרוּ לֹא :  
לֵךְ וּלֵךְ • לֵךְ בִּי לֵךְ • לֵךְ אַחַךְ לֵךְ • לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה :  
בִּי לֹא נֶאֱחָה • בִּי לֹא יֵאָחַה :

דָּגוּל בְּמִלּוּכָה • הָדוּר בְּהַלְכָּה • וְחִיקוּ יֹאמְרוּ לֹא :  
לֵךְ וּלֵךְ • לֵךְ בִּי לֵךְ • לֵךְ אַחַךְ לֵךְ • לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה :  
בִּי לֹא נֶאֱחָה • בִּי לֹא יֵאָחַה :

זֶאֱמַי בְּמִלּוּכָה • חֲסִין בְּהַלְכָּה • טַפְסֶרְיוֹ יֹאמְרוּ לֹא :  
לֵךְ וּלֵךְ • לֵךְ בִּי לֵךְ • לֵךְ אַחַךְ לֵךְ • לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה :  
בִּי לֹא נֶאֱחָה • בִּי לֹא יֵאָחַה :

יַחִיד בְּמִלּוּכָה • כַּבִּיר בְּהַלְכָּה • לְמוֹדֵיו יֹאמְרוּ לֹא :  
לֵךְ וּלֵךְ • לֵךְ בִּי לֵךְ • לֵךְ אַחַךְ לֵךְ • לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה :  
בִּי לֹא נֶאֱחָה • בִּי לֹא יֵאָחַה :

מְרוֹם בְּמִלּוּכָה • נֹרָא בְּהַלְכָּה • סְבִיבֵיו יֹאמְרוּ לֹא :  
לֵךְ וּלֵךְ • לֵךְ בִּי לֵךְ : לֵךְ אַחַךְ לֵךְ • לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה :  
בִּי לֹא נֶאֱחָה • בִּי לֹא יֵאָחַה :

עֲנִיו בְּמִלּוּכָה • פּוֹדֶה בְּהַלְכָּה • צְדִיקוֹ יֹאמְרוּ לֹא :  
לֵךְ וּלֵךְ • לֵךְ בִּי לֵךְ • לֵךְ אַחַךְ לֵךְ • לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה :  
בִּי לֹא נֶאֱחָה • בִּי לֹא יֵאָחַה :

קְדוֹשׁ בְּמִלּוּכָה • רַחוּם בְּהַלְכָּה • שְׂגָאָנֵיו יֹאמְרוּ לֹא :  
לֵךְ וּלֵךְ • לֵךְ בִּי לֵךְ • לֵךְ אַחַךְ לֵךְ • לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה :  
בִּי לֹא נֶאֱחָה • בִּי לֹא יֵאָחַה :

תִּקְיָה בְּמִלּוּכָה . תִּזְמַךְ בְּהִלָּכָה . תְּמַיִמּוֹ יֹאמְרוּ לוֹ :  
 לֵךְ וְלֵךְ . לֵךְ בִּי לֵךְ . לֵךְ אֶחָד לֵךְ . לֵךְ יְיָ הַמַּמְלָכָה :  
 בִּי לוֹ נָאָה . בִּי לוֹ יָאֵה :

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם . בּוֹרֵא  
 פְּרֵי הַגֶּפֶן :

Drink the Glass of Wine leaning, and say the Grace after  
 drinking Wine.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם . עַל הַגֶּפֶן  
 וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ  
 חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה שְׂרָצִית וְהַנְחִלָתָהּ  
 לְאַבוֹתֵינוּ לֶאֱכֹל מִפְּרִיהָ וּלְשַׂבֹּעַ מִטוֹבָה .  
 רַחֵם יְיָ אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמָּהּ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם  
 עִירָהּ . וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדָהּ . וְעַל מִזְבְּחָהּ .

לשנה The coming year, O bring us to Jerusalem.

ברוך Blessed art thou, O Lord, our God! King of the  
 universe, Creator of the fruit of the wine.

ברוך Blessed art thou, O Eternal our God! King of the  
 universe, for the wine, and the fruits of the wine, and for  
 the increase of the field, and for that desirable, good and  
 sample land, which thou wast pleased to cause our ances-  
 tors to inherit, to eat of the fruit thereof, and to be  
 satisfied of the goodnes thereof. Have compassion on us,  
 O Eternal, our God! and on thy people Israel: on Jerusalem  
 thy city; on Zion the tabernacle of thy glory, on thine

וְעַל הַיְכָלָךְ, וּבְנִיהַ יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ.  
 בְּמַחֲרָה בְיָמֵינוּ, וְהָעֲלִינוּ לְתוֹכָהּ, וְשִׁמְחָנוּ  
 בְּבִנְיָנָהּ, וְנֹאכַל מִפְרִיָּהּ וְנִשְׂבַּע מִטוֹבָהּ וְנִבְרַכָּהּ  
 עָלֶיהָ בְּקֹדֶשׁ וּבְטָהֳרָה, לְשֹׁכֵה וְרָצָה וְהַחֲלִיצָנוּ  
 בַּיּוֹם הַשְּׁכֵת הַזֶּה וְשִׁמְחָנוּ בַּיּוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה:  
 כִּי אַתָּה "טוֹב וּמְטִיב לְכָל וְנוֹדֶה לָּךְ עַל  
 הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן, בָּרוּךְ אַתָּה "עַל  
 הָאָרֶץ וְעַל פְּרֵי הַגֶּפֶן:  
 נִרְצָה כִּי כִבֵּר רָצָה אֱלֹהִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ.

If the ceremony, in commemoration of the Passover, is thus solemnly completed, it will be as acceptable in the presence of the Lord, as the actual offering of the Passover lamb. After which they may not eat or drink any thing for the remainder of the Night, except Water. Tea, or coffee.

חֶסֶל סְדוּר פֶּסַח בְּהִלְכָתוֹ, בְּכָל מַשְׁפָּטוֹ וְחֻקָּתוֹ:

altar and on thy temple. O rebuilt the holy city (Jerusalem), in our days and lead us up thereto: and cause us to rejoice therein, that we may eat of the fruit thereof, and be satisfied with its goodness, and bless thee in holiness and purity. (and be pleased to grant us rest on this sabbath-day) and cause us to rejoice on this day of the feast of unleavened Cakes; for thou, O Lord! art good, and beneficent to all: we, therefore will thank thee for the land, and for the fruit of the wine, Blessed art thou, O Eternal! for the land, and for the fruit of the vine.

חֶסֶל The commemoration of the Passover is now accom-

בְּאִשֶּׁר זָכִינוּ לְסַדֵּר אוֹתוֹ, כֵּן נִזְכֶּה לַעֲשׂוֹתוֹ:  
זֶה שׁוֹכֵן מַעֲוָה, קוֹמֵם קֹהֵל מִי מָנָה:  
קָרֵב נִהַל נְטִיעֵי בִנָּה, פְּדוּיִם לְצִיּוֹן בְּרִנָּה:  
אֲדִיר הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְוֹב, בְּמַהֲרָה:  
בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ בְּקִרְוֹב, אֵל בָּנָה, אֵל בָּנָה.  
בָּנָה בֵּיתָהּ בְּקִרְוֹב, בָּחֹר הוּא, גָּדוֹל הוּא.  
דָּגוּל הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְוֹב, אֵל בָּנָה, אֵל  
בָּנָה, בָּנָה בֵּיתָהּ בְּקִרְוֹב: הָדוּר הוּא, וְתֵיק  
הוּא, זָכַי הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְוֹב, בְּמַהֲרָה,  
בְּמַהֲרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקִרְוֹב, אֵל בָּנָה, אֵל בָּנָה,  
בָּנָה בֵּיתָהּ בְּקִרְוֹב: חֲסִיד הוּא, טָהוֹר הוּא,  
יָחִיד הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְוֹב, בְּמַהֲרָה  
בְּמַהֲרָה, בְּיָמֵינוּ בְּקִרְוֹב, אֵל בָּנָה, אֵל בָּנָה,  
בָּנָה בֵּיתָהּ בְּקִרְוֹב: כְּפִיר הוּא, לְמוֹד הוּא,  
מֶלֶךְ הוּא, יִבְנֶה בֵּיתוֹ בְּקִרְוֹב, בְּמַהֲרָה.

plished; according to its order, all its formalities and customs: as we have thus arranged it, O may we also merit the actual observance thereof. O most holy! thou who dwellest on high, rise up an humble people, of whom it was said, who can number them? O hasten to lead the established plant, (Israel) and to bring the redeemed to Zion with joyful song.



בְּמַהֲרָה: בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב: אֵל בְּנֵה: אֵל בְּנֵה.  
 בְּנֵה בִּיתְךָ בְּקָרוֹב. נֶאֱדָר הוּא. סְגִיב הוּא:  
 עֲזֹז הוּא. יְבַנֶּה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב. בְּמַהֲרָה.  
 בְּמַהֲרָה. בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב. אֵל בְּנֵה: אֵל בְּנֵה.  
 בְּנֵה בִּיתְךָ בְּקָרוֹב. פִּדְּךָ הוּא. צְדִיק הוּא.  
 קְדוֹשׁ הוּא: יְבַנֶּה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב: בְּמַהֲרָה.  
 בְּמַהֲרָה: בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב. אֵל בְּנֵה: אֵל בְּנֵה:  
 בְּנֵה בִּיתְךָ בְּקָרוֹב: רַחוּם הוּא. שְׂדֵי הוּא  
 תִּקְיָה הוּא. יְבַנֶּה בֵּיתוֹ בְּקָרוֹב. בְּמַהֲרָה:  
 בְּמַהֲרָה. בְּיָמֵינוּ בְּקָרוֹב. אֵל בְּנֵה. אֵל בְּנֵה.  
 בְּנֵה בִּיתְךָ בְּקָרוֹב:

אַלמַעֲכַסְיָגֶר גָּאָט נון בוּיא דִּיין טעמפֿל שִׁירָה. אֱלוֹ שִׁיר! אונד  
 אֱלוֹ באלד אין אונזערן טאגן שִׁירָה. יוא שִׁירָה. נון בוּיא נון  
 בוּיא נון בוּיא דִּיין טעמפֿל שִׁירָה. באַרמֶהערציגער גָּאָט נון  
 בוּיא דִּיין טעמפֿל שִׁירָה. אֱלוֹ שִׁיר. אונד אֱלוֹ באלד אין  
 אונזערן טאגן שִׁירָה. יוא' שִׁירָה. נון בוּיא נון בוּיא נון בוּיא.  
 דִּיין טעמפֿל שִׁירָה: גרושר גָּאָט דעמימֶגֶר גָּאָט נון בוּיא דִּיין  
 טעמפֿל שִׁירָה. אֱלוֹ שִׁיר אונד אֱלוֹ באלד אין אונזערן טאגן  
 שִׁירָה. יוא שִׁירָה. נון בוּיא נון בוּיא נון בוּיא דִּיין טעמפֿל  
 שִׁירָה: הוכיר גָּאָט, ווערדיגֶר גָּאָט, גִּיסֶר, העניטֶר גָּאָט,  
 נון בוּיא דִּיין טעמפֿל שִׁירָה. אֱלוֹ שִׁיר אונד אֱלוֹ באלד. אין  
 אונזערן גִּטאָגן שִׁירָה. יוא שִׁירָה. נון בוּיא נון בוּיא נון  
 בוּיא דִּיין טעמפֿל שִׁירָה: טונליכֶר גָּאָט, יודֶשר גָּאָט, נון בוּיא

דיין טעמפל שירה: אלוו שיר אונד אלוו באלד אין אינוערן טאנען  
 שירה. יוא שירה. נון בויה נון בויה נון בויה דיין טעמפל שירה.  
 כרעפטיגר גאט. לעבעדיגר גאט. מעכטיגר גאט. נאמהאפטיגר  
 גאט. סענפטיגר גאט. עוויגר גאט. נון בויה דיין טעמפל שירה.  
 אלוו שיר. אונד אלוו באלד אין אונזון טאגן שירה יוא שירה. נון  
 בויה נון בויה. נון בויה דיין טעמפל שירה: פורכבארער גאט.  
 צופערזיכטליכר גאט. קיניגליכער גאט. רייכר גאט. נון בויה דיין  
 טעמפל שירה. אלוו שיר. אונד אלוו באלד. אין אונזערן טאגן  
 שירה יוא שירה. נון בויה נון בויה נון בויה דיין טעמפל שירה:  
 שיער גאט. תרויטהאפטער גאט. נון בויה דיין טעמפל שירה. אלוו  
 שיר. אונד אלוו באלד. אין אונזערן טאגן שירה. יוא שירה. נון  
 בויה נון בויה נון בויה דיין טעמפל שירה: דוא ביזט גאט אונד וקיינער  
 מעהר. נון בויה דיין טעמפל שירה. אלוו שיר אונד אלוו באלד.  
 אין אונזון טאגן שירה, יוא שירה. נון בויה נון בויה נון בויה דיין  
 טעמפל שירה.

On the second [Night commence the counting of the Omer.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר  
 קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ. עַל סְפִירַת הָעוֹמֵר:

בָּרוּךְ. Blessed art thou, O Eternal, our Cod! King of the  
 universe, who hath sanctified us with thy commandments,  
 and commanded us to count the days of the עומר

הַיּוֹם יוֹם אַחֵר לָעוֹמֵר:

עֹמֵר. This is the first day of the הַיּוֹם:

After the above Blessing say :

יְהי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ  
שִׁיבְנָה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ וְתֵן  
חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ:

יְיָ May it be thy will, O Eternal, our God! and the  
God of our ancestors, speedily to rebuild thy holy temple  
in our days, and grant us a share in thy law.

אֶחָד מִי יוֹדֵעַ, אֶחָד אָנִי יוֹדֵעַ, אֶחָד  
אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ:

שְׁנַיִם מִי יוֹדֵעַ, שְׁנַיִם אָנִי יוֹדֵעַ, שְׁנֵי לְחוֹת  
הַכְּרִית: אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ:

שְׁלֹשָׁה מִי יוֹדֵעַ, שְׁלֹשָׁה אָנִי יוֹדֵעַ, שְׁלֹשָׁה  
אֲבוֹת: שְׁנֵי לְחוֹת הַכְּרִית, אֶחָד אֱלֹהֵינוּ  
שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ:

אַרְבַּע מִי יוֹדֵעַ, אַרְבַּע אָנִי יוֹדֵעַ, אַרְבַּע  
אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת, שְׁנֵי לְחוֹת הַכְּרִית  
אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאָרֶץ:

חֲמִשָּׁה מִי יוֹדֵעַ, חֲמִשָּׁה אָנִי יוֹדֵעַ, חֲמִשָּׁה  
חֲמִשִּׁי הוֹרָה, אַרְבַּע אֲמָהוֹת, שְׁלֹשָׁה אֲבוֹת:

שְׁנֵי לַחֲזוֹת הַבְּרִית: אַחֵר אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים  
וּבְאֶרֶץ:

שִׁשָּׁה מִי יוֹדֵעַ: שִׁשָּׁה אָנִי יוֹדֵעַ: שִׁשָּׁה סְדְרֵי  
מִשְׁנָה: חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה: אַרְבַּע אִמָּהוֹת:  
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת: שְׁנֵי לַחֲזוֹת הַבְּרִית: אַחֵר  
אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאֶרֶץ:

שִׁבְעָה מִי יוֹדֵעַ: שִׁבְעָה אָנִי יוֹדֵעַ: שִׁבְעָה  
יָמֵי שַׁבָּתָא. שִׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה: חֲמִשָּׁה  
חֲמִשִּׁי תוֹרָה: אַרְבַּע אִמָּהוֹת: שְׁלֹשָׁה אָבוֹת:  
שְׁנֵי לַחֲזוֹת הַבְּרִית: אַחֵר אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים  
וּבְאֶרֶץ:

שְׁמוֹנָה מִי יוֹדֵעַ: שְׁמוֹנָה אָנִי יוֹדֵעַ: שְׁמוֹנָה  
יָמֵי מִלָּה: שִׁבְעָה יָמֵי שַׁבָּתָא: שִׁשָּׁה סְדְרֵי  
מִשְׁנָה: חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה: אַרְבַּע אִמָּהוֹת:  
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת: שְׁנֵי לַחֲזוֹת הַבְּרִית: אַחֵר  
אֱלֹהֵינוּ שְׁבַשְׁמִים וּבְאֶרֶץ:

תִּשְׁעָה מִי יוֹדֵעַ: תִּשְׁעָה אָנִי יוֹדֵעַ: תִּשְׁעָה  
יָרַח לֵידָה: יְמוֹנָה יָמֵי מִלָּה: שִׁבְעָה יָמֵי  
שַׁבָּתָא. שִׁשָּׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה: חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי  
תוֹרָה: אַרְבַּע אִמָּהוֹת: שְׁלֹשָׁה אָבוֹת: שְׁנֵי

לַחֹזֶת הַבְּרִית: אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַשְׁמַיִם  
וּבָאָרֶץ:

עֲשָׂה מִי יוֹדֵעַ: עֲשָׂה אֲנִי יוֹדֵעַ. עֲשָׂה  
דְּבָרִיא. תַּשְׁעָה יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנֶה יָמֵי  
מִלָּה. שִׁבְעָה יָמֵי שַׁבָּתא. שֵׁשׁ סְדְרֵי  
מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת.  
שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לַחֹזֶת הַבְּרִית. אֶחָד  
אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַשְׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

אֶחָד עֲשֹׂר מִי יוֹדֵעַ. אֶחָד עֲשֹׂר אֲנִי יוֹדֵעַ.  
אֶחָד עֲשֹׂר כּוֹכָבִיא. עֲשָׂה דְּבָרִיא. תַּשְׁעָה  
יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנֶה יָמֵי מִלָּה. שִׁבְעָה יָמֵי  
שַׁבָּתא. שֵׁשׁ סְדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי  
תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת. שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי  
לַחֹזֶת הַבְּרִית. אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַשְׁמַיִם  
וּבָאָרֶץ:

שְׁנַיִם עֲשֹׂר מִי יוֹדֵעַ. שְׁנַיִם עֲשֹׂר אֲנִי יוֹדֵעַ.  
שְׁנַיִם עֲשֹׂר שְׁבַטִיא. אֶחָד עֲשֹׂר כּוֹכָבִיא.  
עֲשָׂה דְּבָרִיא. תַּשְׁעָה יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנֶה  
יָמֵי מִלָּה. שִׁבְעָה יָמֵי שַׁבָּתא. שֵׁשׁ סְדְרֵי  
מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. אַרְבַּע אִמָּהוֹת.

שְׁלֹשָׁה אָבוֹת. שְׁנֵי לַחֲזוֹת הַבְּרִית. אֶחָד  
 אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעָשָׁמִים וּבְאֶרֶץ:  
 שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִי יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר אֲנִי  
 יוֹדֵעַ. שְׁלֹשָׁה עָשָׂר מִדְּיָא. שְׁנַיִם עָשָׂר  
 שְׁבִטִיָּא. אֶחָד עָשָׂר כּוֹכְבֵיָּא. עֲשָׂרָה דְּבִרְיָא.  
 תְּשַׁעַה יְרַחֵי לֵידָה. שְׁמוֹנָה יָמֵי מִלָּה. שְׁבַעַה  
 יָמֵי שִׁבְתָּא. שֵׁשָׁה סְדְרֵי מִשְׁנָה. חֲמִשָּׁה  
 חֲמִשִּׁי תוֹרָה: אַרְבַּע אֲמָהוֹת: שְׁלֹשָׁה אָבוֹת.  
 שְׁנֵי לַחֲזוֹת הַבְּרִית: אֶחָד אֱלֹהֵינוּ שִׁבְעָשָׁמִים  
 וּבְאֶרֶץ:



חַד גְּדִיָּה חַד גְּדִיָּה דִּזְבֵּן אָבִא בְּתַרִּי  
זוּזִי, חַד גְּדִיָּה חַד גְּדִיָּה:

וְאַתָּה שׁוֹנְרָה, וְאָכַל לְגְדִיָּה, דִּזְבֵּן  
אָבִי בְּתַרִּי זוּזִי, חַד גְּדִיָּה חַד גְּדִיָּה:

וְאַתָּה כְּלָבָה, וְנָשָׂךְ לְשׁוֹנְרָה, דְּאָכַל  
לְגְדִיָּה, דִּזְבֵּן אָבִי בְּתַרִּי זוּזִי, חַד גְּדִיָּה  
חַד גְּדִיָּה:

וְאַתָּה חוּטְרָה, וְהִכָּה לְכַבָּא, דְּנָשָׂךְ  
לְשׁוֹנְרָה, דְּאָכַל לְגְדִיָּה, דִּזְבֵּן אָבִי  
בְּתַרִּי זוּזִי, חַד גְּדִיָּה חַד גְּדִיָּה:

וְאַתָּה נוֹרָה, וְשָׂרַף לְחוּטְרָה, דְּהִכָּה  
לְכַבָּה, דְּנָשָׂךְ לְשׁוֹנְרָה, דְּאָכַל לְגְדִיָּה,  
דִּזְבֵּן אָבִי בְּתַרִּי זוּזִי, חַד גְּדִיָּה, חַד  
גְּדִיָּה:

וְאַתָּה מִיָּה, וְכִבְרָה לְנוֹרָה, דְּשָׂרַף  
לְחוּטְרָה, דְּהִכָּה לְכַבָּא, דְּנָשָׂךְ לְשׁוֹנְרָה,



One only kid,<sup>1</sup> one only kid, which my father bought for two zuzim;<sup>2</sup> one only kid, one only kid.

And a cat<sup>3</sup> came and devoured<sup>4</sup> the kid, which my father bought of two zuzim; one only kid, one only kid.

And a dog<sup>5</sup> came and bit the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim, one only kid, one only kid.

Then a staff<sup>6</sup> came and smote the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then a fire<sup>7</sup> came, and burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid; one only kid.

<sup>1</sup> This poem is generally regarded as a parable, descriptive of incidents in the history of the Jewish nation, with some reference to prophecies yet unfulfilled. More than one interpretation has been given to it, substantially differing from each other: the most popular is the one herein adopted.

<sup>2</sup> Referring to Israel, "the one peculiar people upon earth," which God "purchased" (Ex, xy, 16) for himself by means of the two precious tablets of the law.

<sup>3</sup> The cat refers to Babylon, whose symbol in Daniel's vision (Dan. xii. 4) is a lion. but which the author rejects as unsuited to the parable, substituting the domestic member of the same family.

<sup>4</sup> "Devoured the kid" descriptive of the Babylonian captivity, which swallowed up Jewish nationality, A. M. 3338.

<sup>5</sup> The dog refers to Persia by whose power Babylon was overthrown, A. M. 3390.

<sup>6</sup> The staff refers to Greece which put an end to Persian domination, A. M. 3442.

<sup>7</sup> The fire refers to Rome, which spread devastation throughout the east by the extent of its conquests, and which put an end to the Grecian empire, A. M. 3592, which Perseus was defeated at the battle of Pydna.

דְּאָכַל לְגִדְיָהּ, דְּזִבֵּן אָבִיא בְּתָרֵי זִוְיָ  
 חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

וְאַתָּה תִּזְרָה, וְשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכָבֵה  
 לְנוּרָא, דְּשָׂרָף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא,  
 דְּנִשֵּׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכַל לְגִדְיָהּ, דְּזִבֵּן  
 אָבִיא בְּתָרֵי זִוְיָ, חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

וְאַתָּה הַשּׁוּחֵט, וְשַׁחַט לְתוּרָא, דְּשִׁתָּה  
 לְמִיָּא, דְּכָבֵה לְנוּרָא, דְּשָׂרָף לְחוּטְרָא,  
 דְּהִכָּה לְכַלְבָּא, דְּנִשֵּׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכַל  
 לְגִדְיָא, דְּזִבֵּן אָבִיא בְּתָרֵי זִוְיָ, חַד גִּדְיָא  
 חַד גִּדְיָא:

וְאַתָּה מְלַאךְ הַמּוֹרֶה, וְשַׁחַט לְשׁוּחֵט,  
 דְּשַׁחַט לְתוּרָא, דְּשִׁתָּה לְמִיָּא, דְּכָבֵה  
 לְנוּרָא, דְּשָׂרָף לְחוּטְרָא, דְּהִכָּה לְכַלְבָּא,  
 דְּנִשֵּׁךְ לְשׁוּנְרָא, דְּאָכַל לְגִדְיָהּ, דְּזִבֵּן  
 אָבִיא בְּתָרֵי זִוְיָ, חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא:

Then water<sup>1</sup> came, and extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then the ox<sup>2</sup> came, and drank the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim! one only kid, one only kid.

Then the slaughterers<sup>3</sup> came, and slaughtered the ox, which had drunk the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid, one only kid.

Then the angel of death<sup>4</sup> came, and slew the slaughterer, who had slaughtered the ox, which had drunk the water, which had extinguished the fire, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim; one only kid; one only kid.

<sup>1</sup> The water refers to the Turks, descendants of Ismael, by whom the Holy Lord was wrested from the possession of Rome, A. M. 4398.

<sup>2</sup> The ox refers to Edom, by which term the European nations are designated. These will, in the latter days, go up against the Holy Land and wrest it from the possession of the descendants of Ismael. (See Abarbaneh on Ezek. XXXIX.)

<sup>3</sup> The slaughterer refers to the fearful war which will then succeed; when the confederated armies of Gog and magog, Persia, Cush, and Pul will come up "like the tempest," to drive the sons of Edom from Palestine (Ibid.)

<sup>4</sup> The angel of death refers to the pestilence which shall then occur, and in which all the enemies of Israel shall perish.

וְאַתָּא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְשָׁחַט לְמַלְאָךְ  
הַמָּוֶת, וְשָׁחַט לְשׁוֹחֵט, וְשָׁחַט לְתוֹרֵג.  
וְשָׁחַט לְמִיָּה, וְכָבַד לְנוֹרָא, וְשָׂרָה  
לְחוּטְרָא, וְהִקְפֵּה לְכַבָּא, וְנִשֵּׁךְ לְשׁוֹנְרָא.  
וְאַכַּד לְגַדְיָא, וְזָבֵן אֶפְסָה בְּתָרֵי זִוְיָ, חַד  
גַּדְיָא חַד גַּדְיָא:

---

Then came the Most holy,<sup>1</sup> blessed be He, and slew the angel of death, who had slain the slaughterer, who, had slaughtered the ox, which had drunk the water, which had burnt the staff, which had smitten the dog, which had bitten the cat, which had devoured the kid, which my father bought for two zuzim! one only kid, one only kid.

---

<sup>1</sup> The establishment of God's kingdom upon earth, when Israel shall be restored under the rule of Messiah the son of David.

---



Presented to  
**The Library**  
of the  
**University of Toronto**  
by  
**Bertram H. Davis**  
from the books of  
**the late Lionel Davis, B.C.**



3 1761 08713560 4